

iuvis

Prix: 350 BEF
Prijs: 350 BEF

Juridisch tijdschrift uitgegeven door de Juridische Commissie
BFE-FIGAS
Revue juridique publiée par la Commission Juridique
FPE-FIGAZ

Januari 2000
Janvier 2000

22

Distributie van Elektriciteit en Gas
Distribution d'Electricité et de Gaz

Tijdschrift uitgegeven door de Juridische Commissie van de Beroepsfederatie van de producenten en verdelers van elektriciteit in België (BFE) en het Verbond der Gasnijverheid (FIGAS).
Verschijnt drie maal per jaar.

Revue éditée par la Commission juridique de la Fédération professionnelle des producteurs et distributeurs d'électricité de Belgique (FPF) et de la Fédération de l'Industrie du Gaz (FIGAZ).
Paraît trois fois par an.

Redactiecomité / Comité de rédaction

Dirk Devroe, Advocaat te Antwerpen
François Glansdorff, Avocat à Bruxelles

Paul Bouwens
Sabine Claeys
Christiane Devos
Frank Dillen
Sonja Janssens
Geeraard Peeters
Christophe Richard
Marc Schetz
Luc Verbeeck

**Grafisch concept en realisatie /
Concept graphique et réalisation**

Marleen Verduyck

Opmaak / Mise en pages

Dirk Mertens

Administratie / Administration

Carla Desmet
Nathalie Fouarge

Hoofredacteurs / Rédacteurs en chef

Paul Bouwens
Sabine Claeys
Christiane Devos

Verantwoordelijke uitgever / Editeur responsable

Sabine Claeys, Magere Schorre 51, 8300 Knokke-Heist

INHOUD SOMMAIRE

RECHTSLEER - DOCTRINE _____ 1043

DE INVORDERING VAN BIJSTANDSKOSTEN DOOR EXPLOITANTEN
VAN OPENBARE NUTSLEIDINGEN

LE RECOUVREMENT DES FRAIS D'ASSISTANCE POUR
LES EXPLOITANTS DE CONDUITES D'UTILITÉ PUBLIQUE _____ 1043

RECHTSPRAAK - JURISPRUDENCE _____ 1053

Cour de Cassation - 21 juin 1996

s.a. ELECTRABEL C/ REGION WALLONNE - ETAT BELGE _____ 1053

*Païement de la consommation • Dette d'intérêts • Réformes institutionnelles •
Transfert des obligations entre Etat et Communautés et Régions
Betaling van het gebruik • Intrestschuld • Institutionele hervormingen •
Overdracht verplichtingen tussen Staat, Gemeenschappen en Gewesten*

Tribunal de Commerce de Charleroi - 10 décembre 1997

s.a. ELECTRABEL C/ Me. B. GROFILS,
CURATEUR DE LA FAILLITE DE M. B. CANNUYER _____ 1055

*Garantie bancaire • Gage • Faillite
Bankwaarborg • Pand • Faillissement*

Tribunal de Première Instance de Mons - 3 juin 1998

R. MICKILS C/ s.a. ELECTRABEL _____ 1056

*Non-paiement de consommation • Exception d'inexécution •
Commission Locale d'Avis de Coupure • Non-respect de délais de paiement •
Passivité de l'abonné • Disparition de l'urgence
Niet-betaling verbruik • Exceptie van niet-uitvoering • Locale adviescommissie •
Niet-naleving van afbetalingstermijnen • Het passief blijven van de abonnee •
Gebrek aan hoogdringendheid*

Justice de Paix de Charleroi - 13 février 1998

s.a. ELECTRABEL C/ STELLA PREDANT _____ 1058

*Départ de l'abonné • Obligation d'en avertir le distributeur •
Païement de la consommation
Vertrek van de abonnee • Verplichting tot verwittiging van de verdeler •
Betaling van het verbruik*

Tribunal de Police de Namur - 9 mars 1998 s.c. IDEG C/ s.a. AXA BELGIUM _____	1060
<p><i>Dommage au réseau d'électricité • Indemnisation • Convention UPEA-CETS • Applicabilité aux non-adhérents • Frais d'assistance • Tarif horaire • Vétusté Beschadiging van het elektriciteitsnet • Vergoeding • Overeenkomst BVVO-CETS • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangeslotenen • Bijstandskosten • Uurloon • Vetusteit</i></p>	
Hof van Beroep te Gent - 17 oktober 1997 n.v. DECEUNINCK PLASTICS T/ n.v. ELECTRABEL _____	1062
<p><i>Terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Schade bij gebruiker • Uitvoeringsagent • Fout • Buitencontractuele aansprakelijkheid • Geen samenloop Mise à disposition de puissance électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Interruption de distribution d'électricité • Dommage chez le consommateur • Agent d'exécution • Faute • Responsabilité extra-contractuelle • Absence de concours</i></p>	
Hof van Beroep te Gent - 7 mei 1998 DEBAENST-LOGGHE T/ c.v.b.a. W.V.E.M. _____	1064
<p><i>Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Overmacht van de verdeler • Herstelling binnen redelijke tijdsperiode • Nalatigheid door de klant • Verdeler niet aansprakelijk Interruption de distribution électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Force majeure dans le chef du distributeur • Réparation dans un délai raisonnable • Négligence du client • Absence de responsabilité du distributeur</i></p>	
Rechtbank van Eerste Aanleg te Kortrijk - 21 april 1997 n.v. DECEUNINCK PLASTICS T/ c.v. GASELWEST' _____	1066
<p><i>Terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Schade bij gebruiker • Uitvoeringsagent • Fout • Buitencontractuele aansprakelijkheid • Geen samenloop Mise à disposition de puissance électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Interruption de distribution d'électricité • Dommage chez l'utilisateur • Agent d'exécution • Faute • Responsabilité extra-contractuelle • Absence de concours</i></p>	
Hof van Beroep te Gent - 25 juni 1998 n.v. AGF / DE SCHELDE T/ n.v. ELECTRABEL _____	1068
<p><i>Aansprakelijkheid • Brand • Bewijs • Schade aan elektriciteitsmeter en aansluitingsdoos Responsabilité • Incendie • Preuve • Dommage au compteur électrique et à une boîte de raccordement</i></p>	
Rechtbank van Eerste Aanleg te Turnhout - 25 maart 1998 BEIRINCKX T/ c.v. IVEKA _____	1070
<p><i>Schade aan elektriciteitsmeter • Brand • Gebrek van de zaak • Bewijs Dommage à un compteur électrique • Incendie • Vice de la chose • Preuve</i></p>	

Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel - 8 september 1997	
c.v. IVERLEK T/ n.v. EPCI _____	1071
<i>Schade aan elektrische installaties • Boom • Gebrek van de zaak • Windsnelheid • Geen overmacht</i>	
<i>Dommage aux installations électriques • Arbre • Vice de la chose • Vitesse du vent • Absence de force majeure</i>	
Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel - 4 december 1997	
c.v. P.B.E. T/ DELEENER _____	1072
<i>Schade aan elektriciteitsnet en openbare verlichtingsinstallaties • Boom • Gebrek van de zaak • Bewijs door eliminatie • Windsnelheid • Geen overmacht</i>	
<i>Dommage au réseau d'électricité et d'éclairage public • Arbre • Vice de la chose • Preuve par élimination • Vitesse du vent • Absence de force majeure</i>	
Rechtbank van Koophandel te Brussel - 9 oktober 1997	
VLAAMS GEWEST T/ n.v. DISTRIGAS _____	1074
<i>Gasvervoerleiding • Wettelijke erfdiensbaarheid • Beveiligingsmaatregelen</i>	
<i>Canalisations de transport de gaz • Servitude légale • Mesures à la sécurité</i>	
Tribunal de Première Instance de Nivelles - 18 mai 1998	
s.c. P.B.E. C/ DELATTE ET s.a. LES ASSURANCES POPULAIRES - HAUBRUGE	
C/ DELATTE - s.a. ROYALE BELGE _____	1076
<i>Incendie • Dommage à un câble de télédistribution • Vice de la chose • Preuve • Garde</i>	
<i>Brand • Schade aan teledistributiekabel • Gebrek van de zaak • Bewijs • Bewaring</i>	
Justice de Paix d'Eghezée - 16 février 1998	
s.c. IDEG C/ J. RIGO _____	1077
<i>Dommage au réseau d'électricité • Incendie • Feu de paille • Responsabilité du gardien de la chose • Vice de la chose</i>	
<i>Beschadiging van het elektriciteitsnet • Brand • Brandend stro • Verantwoordelijkheid van de bewaarder (van de zaak) • Gebrek van de zaak</i>	
Vrederegerecht Kanton Genk - 10 maart 1998	
b.v.b.a. IEGA T/ REIJNDERS JAN _____	1079
<i>Vertrek van de abonnee • Verplichting tot kennisgeving aan de verdeler • Gebrek aan bewijs • Betaling van het verbruik</i>	
<i>Départ de l'abonné • Obligation d'en informer le distributeur • Absence de preuve • Paiement de la consommation</i>	
Politierechtbank te Antwerpen - 16 november 1999	
c.v. JMEA T/ BELGISCHE STAAT (MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING) _____	1080
<i>Schade aan openbare verlichtingsinstallaties • Overeenkomst BVVO-CETS • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangeslotenen • Bijstandskosten</i>	
<i>Dégâts aux installations d'éclairage public • Convention UPEA-CETS • Applicabilité aux non-adhérents • Frais d'assistance</i>	
WETGEVING - LEGISLATION _____	1083

De invordering van bijstandskosten door exploitanten van openbare nutsleidingen

I. Algemeen

De bijstandskosten, die elektriciteitsondernemingen terugvorderen als onderdeel van de schade uit een onrechtmatige daad, vormen in bepaalde gevallen het voorwerp van discussies voor de rechtbanken.

Die discussie wordt dan in de regel gevoerd door een minderheid van verzekeringsmaatschappijen die geen partij zijn bij de conventie B.V.V.O.-C.E.T.S.⁽¹⁾ afgesloten tussen de elektriciteitssector en het overgrote deel van de verzekeringssector vertegenwoordigd door het B.V.V.O. (Belgisch Verbond van Verzekerings Ondernemingen) of de conventie B.V.V.O.-FIGAS afgesloten tussen de gassector en het B.V.V.O.

In die conventies wordt immers een regeling getroffen met betrekking tot dit onderdeel van de schade onder de vorm van een percentsgewijs berekende forfait op de herstellingskosten stricto sensu.

⁽¹⁾ Deze overeenkomst B.V.V.O. – C.E.T.S. dateert van 1 januari 1986 (zie technische fiche bij Iuvis nr. 2 van mei '93, p. 67). Het C.E.T.S. dat toen partij was aan de overeenkomst werd op 26 april 1990 ontbonden. Haar activiteiten werden toen overgenomen door de Beroepsfederatie van de producenten en verdelers van elektriciteit in België, afgekort B.F.E.

Le recouvrement des frais d'assistance pour les exploitants de con- duites d'utilité publique

I. Généralités

Les frais d'assistance que les entreprises d'électricité recouvrent en tant qu'élément du dommage causé par un acte fautif, font dans certains cas l'objet de discussions devant les tribunaux.

Cette discussion est généralement le fait d'une minorité de compagnies d'assurance qui n'ont pas adhéré à la convention U.P.E.A.-C.E.T.S.⁽¹⁾ conclue entre le secteur de l'électricité et la grande majorité du secteur des assurances représenté par l'U.P.E.A. (Union Professionnelle des Entreprises d'Assurance) ou à la convention U.P.E.A.-FIGAZ conclue entre le secteur du gaz et l'U.P.E.A.

Ces conventions prévoient pour cet élément du dommage un règlement sous forme d'un forfait-calculé selon un pourcentage-sur les frais de réparation stricto sensu.

⁽¹⁾ Cette convention U.P.E.A. – C.E.T.S. date du premier janvier 1986 (voir fiche technique Iuvis n° 2 de mai '93, p. 67). Le C.E.T.S. qui était à l'époque partie à la convention a été dissous le 26 avril 1990. Ses activités ont été reprises par la Fédération professionnelle des producteurs et distributeurs d'électricité en Belgique, en abrégé la F.P.E.

Net zoals bij andere conventies die schadegevallen uit een onrechtmatige daad behandelen, zoals deze met BELGACOM of deze met het VLAAMSE GEWEST, ligt het in de bedoeling om een vlotte afhandeling van schade-dossiers te bekomen waarbij de nadruk ligt op het expertiseren van de schade.

De stelling van de niet-aangeslotenen komt er dan op neer dat zij geen partij zijn in die conventie zodat de bepalingen ervan res inter alios acta uitmaken en zij er niet door gebonden zijn.

Op zich valt op deze stelling niets aan te merken ware het niet dat de juridische oorzaak van de vordering tegen hen niet gesteund zal zijn op contractuele gronden doch wel op buitencontractuele gronden die zowel van delictuele als van quasidelictuele aard kunnen zijn.

Er dient derhalve onderzocht te worden of deze bijstandskosten als component van de schade in de zin van art. 1382 e.v. B.W. kunnen teruggevorderd worden van de aansprakelijke of zijn verzekeraar.

Deze bijdrage heeft als bedoeling een analyse te maken van de problematiek, waarbij zal getracht worden om het geheel in een breder kader te plaatsen.

2. Bijstandskosten en andere kosten

Artikel 16 van de conventie die werd afgesloten tussen de Beroepsvereniging van de in België werkzame Belgische en Buitenlandse Verzekeringsondernemingen, afgekort B.V.V.O., en de aangesloten elektriciteitsondernemingen vertegenwoordigd door het Comité voor Technische Studie der Productie en Distributie van Elektriciteit, afgekort C.E.T.S., bepaalt wat men onder het begrip bijstandskosten dient te verstaan⁽²⁾:

Teneinde rekening te houden met de kosten voor bijstand van de diensten en voor onrechtstreeks toezicht van het personeel belast met de herstellingen, met de kosten voor beheer en behandeling van het materiaal in voorraad, met de bestelkosten, met de kosten voor toezicht en controle van de aan onderaannemers toevertrouwde werken, met de boekingskosten, met de administratieve kosten en met de andere kosten die rechtstreeks uit het ongeval voortvloeien zal op de afrekening een forfaitaire vermeerdering worden toegepast.

*Het percentage van deze vermeerdering bedraagt:
- 15% voor installaties van categorieën 1 en 2, de neveninstallaties evenals voor de installaties die werken op een hogere frequentie*

⁽²⁾ De principes zijn dezelfde in de conventie B.V.V.O. – FIGAS.

Tout comme dans d'autres conventions traitant des sinistres résultant d'un acte illégal, comme celle conclue avec BELGACOM ou la REGION FLAMANDE, l'objectif est d'aboutir à un traitement efficace des dossiers d'indemnisation, au cours duquel l'accent est porté sur l'expertise du dommage.

Le point de vue des non-adhérents revient à dire qu'ils ne sont pas partie à la convention, et que dès lors, les dispositions de celle-ci constituent une res inter alios acta, ils ne sont pas liés par les dispositions précitées.

En soi cette position n'est pas critiquable si ce n'est que la motivation juridique de l'action contre ces non-adhérents ne sera pas fondée sur des bases contractuelles mais sur des motifs extracontractuels qui peuvent être de nature aussi bien délictuels que quasi-délictuels.

Il convient par conséquent d'examiner si ces frais d'assistance peuvent, en tant que composant du dommage au sens de l'article 1382 et suivants du Code Civil, être récupérés auprès du responsable des dommages ou de son assureur.

L'objectif de cette note est d'analyser ce problème et de placer l'ensemble dans un cadre plus large.

2. Frais d'assistance et autres frais

L'article 16 de la convention conclue entre l'Union Professionnelle des Entreprises d'Assurance Belges et Etrangères actives en Belgique, en abrégé U.P.E.A., et les entreprises d'électricité affiliées, représentées par le Comité d'Etude Technique de la Production et de la Distribution d'Electricité, en abrégé C.E.T.S., détermine ce qu'il convient d'entendre par frais d'assistance⁽²⁾:

En vue de tenir compte des frais d'assistance des services et de surveillance indirecte du personnel chargé des réparations, des frais de gestion et de maintenance du matériel en stock, des frais de commande, de surveillance et de contrôle des travaux confiés aux sous-traitants, des frais de comptabilisation et des frais administratifs et autres frais résultant directement de l'accident, il sera appliqué une majoration forfaitaire.

*Le taux de cette majoration sera de:
- 15% pour les installations des catégories 1 et 2 et leurs installations connexes ainsi que pour les "installations à fréquence élevée"*

⁽²⁾ Les principes sont identiques dans la convention U.P.E.A. – FIGAZ.

- 20% voor de installaties van de categorieën 3 en 4, evenals op een neveninstallatie.

In concreto gaat het om kosten die gemaakt worden naar aanleiding van een schadegeval en die dus niet ressorteren onder de gewone herstellingskosten.

Het is wellicht nuttig om deze bijstandskosten van meet af aan in een breder kader te plaatsen nu de schadelijder deze kwalificeert als schade in de zin van art. 1382 e.v. B.W. en dit soort kosten vaak ook andere benamingen meekrijgt zoals *toezichts- en beheerskosten of kosten wegens controle en wederindienstneming*.

Daarnaast wordt er meestal ook een vergoeding gevorderd voor *winstderiving*.

Hiermee geeft de exploitant aan dat hij gedurende de storing van de leiding geen energie of andere voorzieningen kon leveren aan de getroffen abonnees en dus geen winst kon maken.

Ook deze vergoedingen, die in dit soort conventies worden geregeld en die eveneens component zijn van de schade, vormen immers steevast onderdeel van de betwisting gevoerd door verzekeringsmaatschappijen die er geen lid van zijn.

Wat hierna over bijstandskosten gezegd wordt, geldt derhalve evenzeer voor de *winstderiving* die de schadelijder in die gevallen ondervindt.

3. Het bestaan van de schade

Het onderscheid tussen het bestaan van de schade en de omvang ervan is uiteraard van belang bij de oplossing van het vraagstuk.

Sommige verzekeraars betwisten immers niet zozeer het bestaan van dit soort schade maar wel de omvang ervan of met name de berekening die in de conventies wordt gemaakt onder de vorm van een vast percentage van het schadebedrag.

De schadevorm zoals omschreven onder de noemer "bijstandskosten" in bovenvermelde conventies is een constante factor bij ongevallen waarbij elektriciteits- en gasinstallaties worden beschadigd. Het bestaan van deze schade kan niet ernstig ontkend worden.

Het is met name zo dat bij een ongeval, dat in vele gevallen buiten de normale werkuren plaats vindt, de diensten van de exploitant onmiddellijk verwittigd worden. Er is derhalve permanentie vereist met het oog op dit soort situaties.

- 20% pour les installations des catégories 3 et 4 et leurs "installations connexes".

Concrètement il s'agit de frais causés par un sinistre et qui ne ressortissent donc pas des frais de réparation ordinaires.

Il serait peut être utile de placer d'emblée ces frais d'assistance dans un cadre plus large du fait que la victime du dommage qualifie celui-ci dans le sens des articles 1382 et suivants du C.C. et que ce type de frais reçoit souvent une autre qualification, soit frais de surveillance et de gestion soit frais de contrôle et de remise en service.

De plus dans la plupart des cas, une indemnisation est également réclamée pour manque à gagner.

L'exploitant indique ainsi qu'il n'a pu fournir de l'énergie ou d'autres mises à disposition aux abonnés concernés durant la période où la conduite était hors de service et qu'il n'a donc pas pu réaliser de bénéfice.

Ces indemnisations, qui sont réglées dans ce type de conventions et qui constituent également une composante du dommage, forment par ailleurs toujours un élément du litige invoqué par des compagnies d'assurance qui n'ont pas adhéré aux conventions.

Les commentaires ci-après relatifs aux frais d'assistance sont donc également valables pour le manque à gagner que subit la victime du dommage.

3. L'existence du dommage

La différence entre l'existence du dommage et l'étendue de celui-ci revêt bien évidemment une importance dans la résolution du problème.

Certains assureurs ne contestent en effet pas tellement l'existence de ce type de dommage mais bien son importance ou, plus concrètement, le calcul repris dans les conventions sous forme d'un pourcentage fixe du montant du dommage.

Le type de dommage qualifié de "frais d'assistance" dans les conventions précitées est une constante lors d'incidents endommageant des installations électriques et gazières. L'existence de ce dommage ne peut donc être niée avec pertinence.

Il s'avère que lors d'un incident, qui dans la plupart des cas a lieu en dehors des heures normales de travail, les services de l'exploitant sont immédiatement avertis. Un service de garde est dès lors indispensable, précisément pour faire face à ce genre de situation.

Vanaf het moment dat de maatschappij kennis krijgt van een ongeval of schadegeval stuurt zij systematisch en zonder verwijl een aangestelde naar de plaats van het ongeval of schadegeval om de nodige vaststellingen te doen en de eerste veiligheidsmaatregelen te nemen.

Hetzelfde doet zich voor bij storingsmeldingen maar dan moeten er ploegen op uitgestuurd worden wiens opdracht het in eerste instantie is de schade te lokaliseren.

Een veel voorkomend probleem is immers dat aannemers kabels beschadigen doch deze ongemoeid laten zodat de storingen, zeker bij perforaties of analoge beschadigingen, pas na enige tijd ontstaan, vaak op een moment dat de wegeniswerken al beëindigd zijn.

Men mag bij dit alles niet uit het oog verliezen dat het veelal om installaties gaat, waar de veiligheidsfactor primeert zoals bij elektriciteit en gas. Soms ligt het belang eerder in het levensnoodzakelijke karakter van de voorzieningen zoals water of telecommunicatie. Men kan moeilijk voorstaan dat het verantwoord zou zijn om een buurt enkele dagen zonder water of zonder telefoon te zetten. Voor wat betreft dit laatste volstaat het om rekening te houden met noodoproepen.

Dit alles heeft als gevolg dat er 24u/24 u een hele organisatie en administratie stand by staat en op gang komt gaande van het lokaliseren van de storingen, het verwittigen van de buurtbewoners of buurtbedrijven, het opmaken van tegensprekelijke vaststellingen, het invullen van allerlei documenten, het afleggen van verklaringen aan politie of rijkswacht, het aanleggen van een technisch dossier, het controleren bij wederindienststelling, het aanleggen van een dossier op de juridische dienst, het bestuderen van inkomende documenten, de briefwisseling, het opvolgen van het dossier, het inschakelen van de diensten van het magazijn, het bijhouden én aanvullen van de stock waarmee herstellingen moeten gebeuren, de opvolging van de werken en boekhoudkosten: kortom: er functioneert rond elk ongeval een hele organisatie met personeel en infrastructuur. Dit alles gebeurt naast het uitvoeren van noodherstellingen en het uitvoeren van definitieve herstellingen.

In de B.V.V.O.-C.E.T.S. en de B.V.V.O.-FIGAS - overeenkomst wordt deze schadepost dan ook probleemloos erkend en voorzien.

Hierbij mag men niet uit het oog verliezen dat aan de conventie intensieve onderzoekingen en onderhandelingen vooraf gingen. Het is derhalve niet plausibel dat de verzekeringssector, in wiens natuur het ligt om uitgaven zoveel mogelijk te beperken, schade zou vergoeden die niet eens zou bestaan en dan nog door middel van een conventie.

Dès l'instant où le distributeur est averti d'un incident ou d'un sinistre, celui-ci envoie systématiquement et immédiatement un délégué sur les lieux de l'incident ou du dommage en vue d'y faire les constatations et de prendre les premières mesures de sécurité.

La même procédure est suivie lorsqu'il est fait état de pannes, mais dans ce cas des équipes doivent être envoyées sur place pour, dans un premier temps, localiser le dommage.

Un des problèmes les plus fréquents est que les entrepreneurs endommagent des câbles et les laissent ensuite tels quels, si bien que les pannes, certainement en cas de perforations ou de dégâts similaires, n'apparaissent qu'après un certain temps, et souvent même lorsque les travaux à la voirie sont déjà terminés.

A ce sujet il convient de tenir compte qu'il s'agit bien souvent d'installations où le facteur sécurité joue un rôle primordial, comme c'est le cas pour l'électricité et le gaz. Parfois l'importance du problème réside plutôt dans le caractère vital des équipements comme c'est le cas pour l'eau ou les télécommunications. On peut difficilement défendre qu'il soit justifié de priver un quartier pendant plusieurs jours d'eau ou de téléphone, ne fût-ce, dans ce dernier cas, que pour les appels aux services de secours.

En conséquence, toute une organisation et administration reste en stand-by 24h/24h afin de pouvoir immédiatement entrer en action pour localiser les pannes, avertir les riverains ou les entreprises contiguës, établir les constats contradictoires, remplir divers documents, faire des déclarations à la police ou à la gendarmerie, élaborer un dossier technique, contrôler la remise en service, introduire un dossier auprès du service juridique, étudier les documents entrants, s'occuper de la correspondance, assurer le suivi du dossier, mettre en oeuvre les services du magasin, tenir à jour et alimenter le stock pour les commandes, suivre les travaux et les frais d'écritures comptables, bref: chaque incident mobilise toute une organisation avec son personnel et son infrastructure, indépendamment de l'exécution des réparations urgentes et de l'exécution des réparations définitives.

Ces pertes sont dès lors reconnues et prévues sans la moindre discussion dans la convention U.P.E.A.-C.E.T.S et U.P.E.A.-FIGAZ.

A cet égard, il convient de tenir compte du fait que la convention a été précédée d'études et de négociations très poussées. Il n'est en effet pas plausible que le secteur des assurances, dont l'objectif est évidemment de limiter le plus possible ses dépenses, indemniserait des dommages inexistantes et encore moins par une convention.

Hierbij aansluitend dient onmiddellijk opgemerkt te worden dat tot deze conventie de meerderheid van verzekeringsmaatschappijen in ons land zijn toegetreden.

Samengevat kan gesteld worden dat de bijstandskosten of toezicht- en beheerskosten een aantal materiële en immateriële middelen omvatten buiten de eigenlijke herstellingskosten die zich voordoen naar aanleiding van een schadegeval.

Voor wat betreft de winst kan bezwaarlijk ontkend worden dat een onderbreking van de leveringen voor gevolg heeft dat er uiteindelijk op het gemiste verbruik geen winst kan gerealiseerd worden. Ook het bestaan van deze schade kan derhalve niet ontkend worden.

Een bijkomend probleem voor openbare besturen die de verkeersveiligheid verzekeren en de infrastructuur functioneel en operationeel dienen te houden, is dat soms geargumenteed wordt dat het een wettelijke verplichting is de schade aan het openbaar domein te herstellen en dat zij hiervoor geen terugvordering kunnen eisen van de veroorzaker van de schade.

Blijkbaar wordt daar een soort immuniteit van de aansprakelijke of diens verzekeraar nagestreefd.

Deze stelling berust desgevallend op een zeer strikte toepassing van de onderbrekingsleer en is in elk geval achterhaald met verwijzing naar cassatiearresten van 09.3.1984 en 15.3.1985⁽²⁾.

Hier dient aan toegevoegd te worden dat deze wettelijke verplichting het causaal verband ook niet verbreekt, nu deze verplichting secundair is aan de verplichting van de dader van een misdrijf de door zijn toedoen ontstane toestand te doen ophouden⁽⁴⁾.

In die zin oordeelde de Correctionele Rechtbank van Gent terecht dat de verplichtingen van de schadelijder opzichtsens de verbruikers niets veranderen aan het feit dat de geleden schade te wijten is aan de fout van een derde en derhalve door deze derde dient vergoed te worden⁽³⁾.

⁽²⁾ Cass., 09 maart 1984, R.W., 1983-1984, 2805; Cass., 15 maart 1985, R.W., 1984-1985, 2617.

⁽⁴⁾ Pol. Nijvel, 12 juli 1999, *Verkeersrecht*, 1999, 337; Pol. 19 maart 1997, *De Verz.*, 1998, 116; Cass., 7 februari 1997, *De Verz.*, 1997, 666; Cass., 20 december 1996, R.W.; Cass., 1998, 181; Cass., 17 juni 1996, *De Verz.*, 1997, 124; Cass., 5 juni 1996, J.T., 1996, 818; Cass., 18 oktober 1994, *Arr. Cass.*, 1994, 851; Cass., 28 juni 1991, J.T., 1992, 32; Cass., 15 november 1990, R.G.A.R., 1993, nr. 12.137; Cass., 9 juni 1988, *Arr. Cass.*, 1987-1988, 1301.

⁽³⁾ *Corr. Gent*, 30 november 1990, *Iuvis*, 1993, 71, err. 159.

De plus, il convient encore de remarquer à cet égard que la majorité des compagnies d'assurance de notre pays ont souscrit à cette convention.

En résumé, on peut établir que les frais d'assistance ou les frais de surveillance et de gestion recouvrent un certain nombre de moyens matériels et immatériels, en dehors des frais de réparation proprement dits, découlant directement d'un sinistre.

En ce qui concerne le manque à gagner il peut difficilement être nié qu'une interruption des fournitures a comme conséquence qu'en tout état de cause il ne peut être réalisé de bénéfices sur une consommation qui n'a pas eu lieu. L'existence de ce dommage ne peut donc pas être nié.

Un problème supplémentaire vient se greffer pour les administrations publiques, dans la mesure où celles-ci doivent garantir la sécurité routière et maintenir l'infrastructure fonctionnelle et opérationnelle: il est en effet parfois argumenté que la réparation d'un dommage causé au domaine public constitue une obligation légale et qu'elles ne peuvent réclamer de recouvrement pour cette intervention de la part de celui qui est à l'origine du dommage.

Apparemment, le but poursuivi ici est d'aboutir à une sorte d'immunité pour le responsable ou son assureur.

Ce point de vue repose, le cas échéant, sur une application particulièrement stricte de la théorie de l'interruption du lien de causalité et est en tout cas dépassé si on se réfère aux arrêts de cassation du 09.03.1984 et du 15.03.1985⁽³⁾.

A ce sujet, il convient encore d'ajouter que cette obligation légale ne met pas en question le lien de causalité, puisque cette obligation est secondaire à l'obligation incombant à l'auteur d'un délit de faire cesser la situation créée par son fait⁽⁴⁾.

Le Tribunal Correctionnel de Gand a jugé, à juste titre, que les obligations de la victime du sinistre vis-à-vis des consommateurs ne changent rien au fait que le dommage subi est dû à la faute d'un tiers et qu'il doit donc être indemnisé par ce tiers⁽³⁾.

⁽³⁾ Cass., 09 mars 1984, R.W. 1983-1984, 2805; Cass., 15 mars 1985, R.W. 1984-1985, 2617.

⁽⁴⁾ Pol. Nivelles, 12 juillet 1999, *Droit routier*, 1999, 337; Pol. 19 mars 1997, *De Verz.*, 1998, 116; Cass., 7 février 1997, *De Verz.*, 1997, 666; Cass., 20 décembre 1996, R. Cass., 1998, 181; Cass., 17 juin 1996, *De Verz.*, 197, 124; Cass., 5 juin 1996, J.T., 1996, 818; Cass., 18 octobre 1994, *Arr. Cass.*, 1994, 851; Cass., 28 juin 1991, J.T., 1992, 32; Cass., 15 novembre 1990, R.G.A.R., 1993, n° 12.137; Cass., 09 juin 1988, *Arr. Cass.*, 1987-1988, 1301.

⁽³⁾ *Corr. Gand*, 30 novembre 1990, *Iuvis*, 1993, 71, err. 159.

Indien de betrokken maatschappijen verplicht zouden worden de prestaties van het personeel ten laste te nemen, zou een element van de geleden schade niet vergoed worden door de dader, en dit ondanks het feit dat de toegebrachte schade volledig vergoed dient te worden.

Deze zienswijze werd nog bevestigd door het Hof van Cassatie in 1993 stellende dat de omstandigheid dat een openbare dienst beschikt over functioneel gedecentraliseerde diensten met personeel dat specifiek werd aangenomen om onder meer het beheer en toezicht der wegen en de erbij horende elektromechanische infrastructuur uit te voeren, niet meebrengt dat de last hiervan door haar gedragen moet worden wanneer de schade veroorzaakt is door de fout van een derde⁽⁶⁾.

Openbare besturen hebben derhalve ook recht op het terugvorderen van de bijstandskosten, vaak omschreven als toezichts- en beheerskosten of kosten voor wederinstelling, controle en winstderving, naar aanleiding van het schadegeval.

4. De omvang van de schade

Van zodra het bestaan van de schade vastgesteld is, moet deze ook vergoed worden.

De schade dient in concreto gewaardeerd te worden en verschaft als dusdanig de mate van de schadeloosstelling. De vermogensschade betekent immers een vermindering van het vermogen en aan de mate van deze vermindering beantwoordt de mate van de aanspraak op de vergoeding. Deze aanspraak wordt alleen door een juiste passende schadeloosstelling voldaan, die geen schadepost onhersteld laat maar ook niet meer toekent.

Artikel 1382 B.W. houdt zonder enige beperking voor dat de schade dient vergoed te worden: het laat dus niet toe gedeeltelijk te vergoeden, daar klaarblijkelijk, hierdoor een deel van de schade op de benadeelde zou blijven rusten. Geheel de schade en niets dan de schade, dient vergoed te worden⁽⁷⁾.

Net zoals het bewijs van het bestaan van de schade kan ook het bestaan van de omvang van de schade geleverd worden door alle middelen van recht met inbegrip van getuigen en vermoedens.

Nopens dit punt bestaat eensgezindheid in de rechtsleer⁽⁸⁾.

Si les compagnies concernées étaient obligées de prendre en charge les prestations du personnel, un des éléments du dommage subi ne serait pas indemnisé par l'auteur, et ceci bien que le dommage causé doive être indemnisé dans sa totalité.

Ce point de vue a encore été confirmé en 1993 par la Cour de Cassation qui a disposé que la circonstance qu'un service public dispose de services fonctionnels décentralisés disposant d'un personnel spécifiquement engagé pour gérer et contrôler les voiries et l'infrastructure électromécanique y afférente, n'implique pas qu'il doive en supporter la charge lorsque le dommage est causé par la faute d'un tiers⁽⁶⁾.

Les administrations publiques ont donc également droit au recouvrement des frais d'assistance, souvent qualifiés de frais de surveillance et de gestion ou de frais de remise en service, de contrôle et manque à gagner, suite à un sinistre.

4. L'importance du dommage

Dès que l'existence d'un dommage a été constatée, celui-ci doit également être indemnisé.

Le dommage doit être concrètement évalué et celui-ci fournit en tant que tel la mesure du dédommagement. Le dommage patrimonial signifie en effet une diminution du patrimoine et la mesure du droit à un dédommagement correspond à la mesure de cette diminution. Ce droit est uniquement satisfait par un dédommagement juste et adéquat, qui répare toutes les pertes mais n'attribue davantage.

L'article 1382 du C.C. dispose sans aucune restriction que le dommage doit être indemnisé: il ne permet donc pas une indemnisation partielle puisque ceci impliquerait manifestement qu'une partie du dommage resterait à charge de celui qui a subi le préjudice. Il convient en effet d'indemniser l'ensemble du dommage et rien que le dommage⁽⁷⁾.

Tout comme pour la preuve de l'existence du dommage, l'existence de l'importance du dommage peut être fournie par tous les moyens de droit, y compris les témoins et les présomptions.

La doctrine est unanime sur ce point⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Cass., 21 décembre 1993, Arr. Cass., 1993, 536.

⁽⁷⁾ RONSE, J., *Schade en schadeloosstelling*, A.P.R., nr. 76.

⁽⁸⁾ DE PAGE, H., *Traité élémentaire de droit civil belge, II, Les obligations*, I, nr. 947; RONSE, J., *a.w.*, nr. 81.

⁽⁶⁾ Cass., 21 décembre 1993, Arr. Cass., 1993, 536.

⁽⁷⁾ RONSE, J., *Schade en schadeloosstelling*, A.P.R. n° 76.

⁽⁸⁾ DEPAGE, H., *Traité élémentaire de droit civil belge, II, Les obligations*, I, n° 947; RONSE, J., *a.w.*, n° 81.

Zoals bevestigd in het principearrest van het Hof van Cassatie van 25.11.1946⁽⁹⁾ oordeelt de bodemrechter op onaantastbare wijze over het bestaan en de omvang van de schade alsmede over het bedrag der schadeloosstelling dat het volledig herstel ervan moet verzekeren.

Het probleem dat zich hier stelt is dat deze schade niet mathematisch te begroten is. Derhalve dient zich een ex aequo et bono berekening op.

Als maatstaf voor het begroten van de schade ex aequo et bono bestaat er geen betere denkbare referentiebasis dan de criteria en berekeningswijzen die vervat liggen in de B.V.V.O.-C.E.T.S. en de B.V.V.O.-FIGAS -conventie.

De doelstellingen van deze conventie(s) komen er op neer dat zij vooreerst een eenvormige formule willen vastleggen voor de bepaling van het nadeel, ontstaan ten gevolge van schade herokkend aan de bovengrondse en/of ondergrondse installaties, vervolgens de modaliteiten bepalen die moeten worden toegepast bij het expertiseren van dergelijke schade en tenslotte de barema's vastleggen die toepasselijk zijn zowel voor het geval de aansprakelijkheden in der minne zijn vastgelegd als in geval de bepaling van de aansprakelijkheid het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijk geschil.

Het is dan ook terecht dat het Hof van Brussel in haar arrest van 05.03.1999 stelde dat, gelet op de aard van de schadepost, het materieel onmogelijk is om per schadegeval alle categorieën van deze kosten exact cijfermatig te begroten en dat, zelfs indien men zou aannemen dat zulks materieel wel mogelijk zou zijn, dan evengoed nog vaststaat dat dergelijke cijfermatige bewijslevering op zich meer kosten zou creëren dan de bijstandskosten zelf, hetgeen uiteraard onverantwoord zou zijn.

Het Hof oordeelde:

Dat deze "bijstandskosten" derhalve principieel in aanmerking komen voor vergoeding. Overwegende dat vervolgens onderzocht moet worden welke de omvang is van de schade ten titel van "bijstandskosten".

Dat geïntimeerden terecht stellen dat gelet op de aard van deze schadepost, het materieel onmogelijk is om per schadegeval alle categorieën van deze kosten cijfermatig te begroten, en dat zelfs indien men zou aannemen dat zulks materieel wel mogelijk zou zijn, dan nog vaststaat dat dergelijke cijfermatige bewijslevering op zich meer kosten zou creëren dan de "bijstandskosten" zelf, hetgeen onverantwoord zou zijn.

Dat gelet op deze voorgaande deze schadepost ex aequo

⁽⁹⁾ Cass., 25 november 1946, Pas., 1946, I, 443.

Comme confirmé dans l'arrêt de principe de la Cour de Cassation du 25.11.1946⁽⁹⁾, le juge statuant au fond se prononce de manière incontestable sur l'existence et l'importance du dommage ainsi que sur le montant de l'indemnisation qui doit en assurer la complète réparation.

Le problème qui se pose ici est qu'il est impossible d'évaluer le dommage de façon mathématique. Dès lors il convient de recourir à un calcul ex aequo et bono.

Pour l'évaluation ex aequo et bono du dommage, il n'y a pas de base de référence plus concevable que les critères et les méthodes de calcul prévus dans les conventions U.P.E.A.-C.E.T.S. et U.P.E.A.-FIGAZ.

Ces conventions ont pour objectif de fixer, en un premier temps, une formule uniforme pour la détermination du préjudice encouru suite à un dommage causé aux installations aériennes et/ou souterraines, ensuite de fixer les modalités qu'il convient d'appliquer pour expertiser un tel dommage et, enfin, de fixer les barèmes applicables aussi bien dans le cas où les responsabilités sont fixées à l'amiable que dans le cas où la détermination de la responsabilité fait l'objet d'un contentieux judiciaire.

C'est à juste titre que la Cour d'appel de Bruxelles, dans son arrêt du 05.03.1999, a disposé que, vu la nature des pertes, il est matériellement impossible d'évaluer exactement de manière chiffrée, par sinistre, toutes les catégories de ces frais et que, même en supposant que cela soit matériellement faisable, il n'en reste pas moins vrai que l'administration d'une telle preuve chiffrée engendrerait plus de frais que les frais d'assistance eux-mêmes, ce qui serait évidemment injustifiable.

La Cour a estimé:

Que ces "frais d'assistance" entrent donc en principe en ligne de compte pour indemnisation. Considérant qu'il convient ensuite d'examiner quel est le montant du dommage qualifié de "frais d'assistance".

Que les intimés invoquent à juste titre que vu la nature de ces pertes, il est matériellement impossible d'évaluer de manière chiffrée, par sinistre, toutes les catégories de ces frais et que, même en supposant que cela soit matériellement faisable, il reste un fait que l'administration d'une telle preuve chiffrée engendrerait plus de frais que les "frais d'assistance" eux-mêmes, ce qui serait injustifiable.

Que vu ce qui précède ces pertes peuvent être évaluées ex

⁽⁹⁾ Cass., 25 novembre 1946, Pas., 1946, I, 443.

et bono begroot kan worden.

Dat de raming door geïntimeerden van deze categorieën kosten ad 15% van de kosten voor de eigenlijke herstelling van haar installaties, redelijk en gerechtvaardigd voorkomt⁽¹⁰⁾.

Wanneer de rechter de schade ex aequo et bono dient te begroten, is het aan de schadelijdende partij om terzake alle aanknopingspunten te verschaffen aan de rechter die het de rechter mogelijk moeten maken de werkelijkheid in zijn begroting ex aequo et bono zo dicht mogelijk te benaderen.

Dit aanknopingspunt wordt uiteraard gevormd door de conventie die de goedkeuring wegdroeg van het overgrote deel van de verzekeringssector.

Het merendeel van de rechtspraak stelt dan ook dienaangaande dat de bijstandskosten zowel in hun bestaan als in omvang als bewezen kunnen geacht worden naar analogie met de conventie B.V.V.O.-C.E.T.S. en B.V.V.O.-FIGAS, aangezien deze een degelijke maatstaf aanbiedt om de schade beperkt en objectief te begroten⁽¹¹⁾.

Het is inderdaad zo dat de maatschappijen die deze conventie niet ondertekend hebben hierdoor uiteraard niet kunnen gebonden worden.

Deze conventie creëert geen contractuele verplichtingen voor niet-aangeslotenen doch bepaalt enkel hoe de op artikel 1382-1383 B.W. gesteunde schade-eis kan worden berekend bij gebreke aan mathematische begroting⁽¹²⁾.

Zowel de lagere als de hogere rechtbanken kennen thans deze bijstandskosten systematisch toe als onderdeel van de schade die gas- of elektriciteitsmaatschappijen lijden naar aanleiding van een schadegeval ad 15% van de factuur van de eigenlijke herstellingskosten⁽¹³⁾. In sommige gevallen werd zelfs 18% op het bedrag van de

aequo et bono.

Que l'estimation par les requis de ces catégories de frais au prorata de 15% des frais pour la réparation proprement dite de ses installations, apparaît comme étant raisonnable et juste⁽¹⁰⁾.

Lorsque le juge doit évaluer le dommage ex aequo et bono, il appartient à la partie qui subit le dommage de fournir au juge tous les éléments lui permettant d'approcher son estimation ex aequo et bono le plus possible de la réalité.

Ces éléments sont de toute évidence fournis par la convention approuvée par une large majorité du secteur des assurances.

Dans la plupart des cas la jurisprudence dispose à ce sujet que les frais d'assistance, aussi bien en ce qui concerne leur existence qu'en ce qui concerne leur importance, peuvent être considérés comme étant prouvés par analogie avec les conventions U.P.E.A.-C.E.T.S. et U.P.E.A.-FIGAZ, du fait que ces dernières offrent un critère raisonnable pour évaluer le dommage d'une manière restreinte et objective⁽¹¹⁾.

Certes il est exact que les compagnies qui n'ont pas signé cette convention ne sont évidemment pas liées par celle-ci.

Cette convention ne crée pas d'obligations contractuelles pour les non-adhérents mais fixe de quelle manière une demande de dédommagement fondée sur l'article 1382-1383 du C.C. peut être calculée en l'absence d'une évaluation mathématique⁽¹²⁾.

Aussi bien les juridictions de premier degré que d'appel accordent actuellement ces frais d'assistance systématiquement en tant qu'élément du dommage subi par les compagnies de gaz ou d'électricité suite à un sinistre, au prorata de 15% de la facture des frais de réparation proprement dits⁽¹³⁾. Dans certains cas, il a même été accor-

⁽¹⁰⁾ Hof van Beroep Brussel, 5 maart 1999, *Iuwis* 19, p. 930.

⁽¹¹⁾ Rb. Brugge, 22 december 1995, *Iuwis*, 1997, 651; Rb. Leuven, 19 april 1995, *Iuwis*, 1995, 449; *Gent*, 14 april 1995, *Iuwis*, 1996, 508; *Vred. Willebroek*, 24 oktober 1994, *Iuwis*, 1996, 603.

⁽¹²⁾ Rb. Brugge, 19 maart 1998, *De Verz.*, 1999, 296; *Pol Namen*, 30 september 1994, *Iuwis*, 1995, 323.

⁽¹³⁾ Rb. Brussel, 5 september 1996, ongepubl.; Rb. Brussel, 14 december 1995, ongepubl.; *Gent*, 14 april 1995, *Iuwis*, 1996, 508; *Vred. Leuven*, 7 februari 1995, *Iuwis*, 1996, 499; *Corr. Nijvel*, 11 januari 1995, *Iuwis*, 1995, 320; Rb. Kortrijk, 10 juni 1994, *Iuwis*, 1996, 552; *Vred. Aalst*, 12 april 1994, *R.W.*, 1995-1996, 859; *Vred. Nieuwpoort*, 7 juli 1992, *Iuwis*, 1994, 233; *Corr. Mechelen*, 7 mei 1993, *Iuwis*, 1994, 283.

⁽¹⁰⁾ Cour d'Appel de Bruxelles, 05 mars 1999, *Iuwis* 19, p. 930.

⁽¹¹⁾ Tr. Bruges, 22 décembre 1995, *Iuwis*, 1997, 651; Tr. Louvain, 19 avril 1995, *Iuwis*, 1995, 449; *Gand*, 14 avril 1995, *Iuwis*, 1996, 508; *Paix Willebroek*, 24 octobre 1994, *Iuwis*, 1996, 603.

⁽¹²⁾ Tr. Bruges, 19 mars 1998, *De Verz.*, 1999, 296; *Pol. Namur*, 30 septembre 1994, *Iuwis*, 1995, 323.

⁽¹³⁾ Tr. Bruxelles, 05 septembre 1996, non pub.; Tr. Bruxelles, 14 novembre 1995, non pub.; *Gand*, 14 avril 1995, *Iuwis*, 1996, 508; *Paix Louvain*, 7 février 1995, *Iuwis*, 1996, 499; *Corr. Nivelles*, 11 janvier 1995, *Iuwis*, 1995, 320; Tr. Courtrai, 10 juin 1994, *Iuwis*, 1996, 552; *Paix Alost*, 12 avril 1994, *R.W.*, 1995-1996, 859; *Paix Nieuport*, 7 juillet 1992, *Iuwis*, 1994, 233; *Corr. Malines*, 7 mai 1993, *Iuwis*, 1994, 283.

factuur toegestaan⁽¹⁴⁾. Zelden wordt slechts 10% van het bedrag van de herstellfactuur als beheerskosten toegestaan⁽¹⁵⁾.

Dit is niet meer dan normaal gelet op de artikelen 1382-1383 B.W. die voorzien in een integrale schadeloosstelling waardoor de schadelijder in een toestand wordt gebracht waarin hij zou gebleven zijn indien de foutieve handeling niet gesteld was geweest.

Voor de winstderving geldt dezelfde redenering nu ook daar een mathematische berekening onmogelijk of niet haalbaar is.

Slechts in een uitzonderlijk geval worden de bijstandskosten afgewezen wegens gebrek aan gegevens die deze uitgaven bewijzen. Zo oordeelde de Politie rechtbank te Sint-Niklaas dat de beheerskosten reeds gedeeltelijk vervat zitten in de kosten van herstelling in eigen beheer⁽¹⁶⁾. De correctionele rechtbank in Dendermonde, zetelend in graad van beroep, herziet deze vonnissen evenwel waarbij de bijstandskosten als afzonderlijke post volledig worden toegekend⁽¹⁷⁾.

Ook de Vrederechter te Deinze wees in het ongepubliceerd vonnis van 10 juni 1992 de bijstandskosten als schadepost af aangezien deze niet in oorzakelijk verband met het ongeval stonden. Dergelijke rechtspraak is des te meer voor kritiek vatbaar aangezien de Vrederechter in hetzelfde vonnis evenwel het bestaan van de schadepost "bijstandskosten" aanvaardt⁽¹⁸⁾. Dit vonnis is eerder een curiosum dat haaks staat op de cassatierechtspraak terzake.

Daarnaast is er ook nog sporadisch rechtspraak te vinden waarin de bijstandskosten worden afgewezen zonder enige motivering⁽¹⁹⁾ en waarmee bijgevolg geen rekening kan gehouden worden.

5. Slotbedenking

De bijstandskosten, ongeacht hun precieze benaming, zijn net als de winstderving een vast onderdeel van de schade die de exploitant van een openbare nutsvoorziening lijdt naar aanleiding van een schadegeval en die overeenkomstig art. 1382-1383 B.W. dienen vergoed te worden.

⁽¹⁴⁾ Rb. Brussel, 21 juni 1995, *Iuwis*, 1996, 496.

⁽¹⁵⁾ Pol. Brussel, 21 mei 1999, *Verkeersrecht*, 1999, 336; *Vred. Brussel*, 27 februari 1992, *R.W.*, 1992-1993, 163; *Antwerpen*, 20 december 1991, *Lim. Rechtsl.*, 1992, 255.

⁽¹⁶⁾ Pol., *Sint-Niklaas*, 19 februari 1992, *De Verz.*, 1992, 573.

⁽¹⁷⁾ *Corr. Dendermonde* 26 september 1997, *Iuwis*, 1998, 847; *Corr. Dendermonde* 20 april 1990, *Iuwis*, 1993, 84.

⁽¹⁸⁾ *Vred. Deinze*, 10 juni 1992, ongepub.

⁽¹⁹⁾ Pol. *Diksmuide*, 30 november 1992, ongepub.

dé 18% de la facture⁽¹⁴⁾. Il est rare que seulement 10% du montant de la facture de réparation soit accordé en tant que frais de gestion⁽¹⁵⁾.

Ceci est logique vu que les articles 1382-1383 du C.C. prévoient une indemnisation intégrale, par laquelle la victime du dommage se retrouve dans la même situation que si l'acte fautif n'avait pas eu lieu.

Le même raisonnement est valable pour le manque à gagner, du fait qu'un calcul mathématique est impossible ou irréalisable;

Dans un seul cas exceptionnel les frais d'assistance ont été rejetés en raison de l'absence de données permettant de prouver cette dépense. Ainsi le Tribunal de Police de Sint-Niklaas a jugé que les frais de gestion étaient déjà partiellement compris dans les frais de réparation en régie⁽¹⁶⁾. Toutefois, le Tribunal Correctionnel de Dendermonde, statuant en degré d'appel, revoit ces jugements en accordant les frais d'assistance de manière intégrale comme poste séparé⁽¹⁷⁾.

Le Juge de Paix de Deinze a, dans son jugement non publié du 10 juin 1992, lui-aussi rejeté les frais d'assistance en tant que pertes, en raison de l'absence de lien de causalité. Un tel jugement est d'autant plus critiquable que le Juge de Paix dans ce même jugement accepte l'existence de pertes de "frais d'assistance"⁽¹⁸⁾. Ce jugement constitue plutôt une exception qui entre en contradiction avec la jurisprudence de la Cour de Cassation en la matière.

Enfin, on trouve encore sporadiquement une jurisprudence où les frais d'assistance sont rejetés sans la moindre motivation⁽¹⁹⁾ et dont il n'y a donc pas lieu de tenir compte.

5. Considération finale

Les frais d'assistance, quelle que soit leur dénomination, constituent tout comme le manque à gagner, un élément constant du dommage subi par l'exploitant d'une conduite d'utilité publique suite à un sinistre et qu'il convient d'indemniser conformément aux dispositions des articles 1382-1383 du C.C.

⁽¹⁴⁾ Tr. Bruxelles, 21 juin 1995, *Iuwis*, 1996, 496.

⁽¹⁵⁾ Pol. Bruxelles, 21 mai 1999, *Droit routier*, 1999, 336; *Paix Bruxelles*, 27 février 1992, *R.W.*, 1992-1993, 163; *Anvers*, 20 décembre 1991, *Juris. Limb.*, 1992, 255.

⁽¹⁶⁾ Pol., *Sint-Niklaas*, 19 février 1992, *De Verz.*, 1992, 573.

⁽¹⁷⁾ *Corr. Dendermonde* 26 septembre 1997, *Iuwis*, 1998, 847; *Corr. Dendermonde* 20 avril 1990, *Iuwis*, 1993, 84.

⁽¹⁸⁾ *Paix Deinze*, 10 juin 1992, non publié.

⁽¹⁹⁾ Pol. *Dixmude*, 30 novembre 1992, non publié.

Aangezien een mathematische begroting niet mogelijk is en evenmin wenselijk, dient de rechter de schade ex aequo et bono te begroten waarbij de B.V.V.O.-C.E.T.S. en B.V.V.O.-FIGAS - overeenkomsten realistische en betrouwbare richtlijnen en maatstaven aanbieden, ook voor niet-aangesloten verzekeringsmaatschappijen of voor derden.

Men kan zich de vraag stellen of dit principe niet kan geëxtrapolerd worden naar andere schadegevallen zoals verkeersongevallen.

Ook daar dient vastgesteld te worden dat de schadelijder zich niet zou moeten beperken tot de herstellingskosten van zijn wagen en de gebruiksderving maar dat hij ook een forfaitaire vergoeding zou kunnen vragen voor alle administratieve rompslomp, tijdsverlies en zorgen waarmee hij te kampen heeft bij de beschadiging of het verlies van zijn voertuig.

Dit zou een toepassing zijn van net hetzelfde principe en het is wellicht aan de advocaten die gespecialiseerd zijn in onrechtmatige daad om dezelfde reflex te vertonen en voor deze schade een aparte post te voorzien.

G. LENSSENS
Advocaat

Une estimation mathématique n'étant pas possible et encore moins souhaitable, le juge doit évaluer le dommage ex aequo et bono; pour cette évaluation, les conventions U.P.E.A.-C.E.T.S et U.P.E.A.-FIGAZ offrent des directives et des critères réalistes et fiables, et ceci également pour les compagnies d'assurance non affiliées ou pour des tiers.

On peut se poser la question de savoir si ce principe ne pourrait être extrapolé aux autres sinistres comme les accidents de la route, par exemple.

Là aussi il convient de constater que la victime du dommage ne devrait pas se limiter aux frais de réparation de son véhicule et à la déficience d'utilisation mais qu'elle pourrait réclamer une indemnité forfaitaire pour les tracass administratifs, la perte de temps et les soucis auxquels elle doit faire face en cas de dégâts ou de perte de son véhicule.

Ceci constituerait une application du même principe et il appartient peut être aux avocats spécialisés en matière d'actes délictueux de faire preuve du même réflexe et de prévoir pour ce dommage des pertes séparées.

G. LENSSENS
Avocat.

RECHTSPRAAK JURISPRUDENCE

COUR DE CASSATION - 21 JUIN 1996

1ère Chambre

*Siégeant: M. Rappe Président, Mmes Charlier et Jeanmart, MM. Verbeyden, Parmentier et Piret
Avocats: Mes van Hecke et Simont*

s.a. ELECTRABEL C/ REGION WALLONNE - ETAT BELGE

**Paiement de la consommation • Dette
d'intérêts • Réformes institutionnelles •
Transfert des obligations entre Etat et
Communautés et Régions**

**Betaling van het gebruik • Intrestschuld •
Institutionele hervormingen •
Overdracht verplichtingen tussen Staat,
Gemeenschappen en Gewesten**

L'article 61 de la loi du 16.01.1989 relative au financement des Communautés et Régions règle le transfert des obligations entre l'Etat et les Communautés et Régions. S'agissant tant des obligations contractuelles souscrites par l'Etat avant la réforme que de toute autre dépense, l'Etat reste tenu pour autant que l'obligation existe au 31.12.1988, le paiement soit dû à cette date et que la dette soit certaine et ait fait l'objet d'une réclamation à cette date.

Les intérêts de la dette payée en principal par l'Etat doivent être supportée par lui, s'agissant, par ailleurs, de sommes dues à titre de réparation de sa propre négligence dont le législateur n'a pu vouloir permettre le transfert d'un niveau de pouvoir à un autre.

Artikel 61 van de wet van 16/01/1989 regelt de overdracht van de verplichtingen tussen de Staat en de Gemeenschappen en Gewesten.

De Staat blijft gebonden zowel voor de contractuele verplichtingen onderschreven voor de hervorming als voor iedere andere uitgave, op voorwaarde: dat de verplichting bestond op 31/12/1988, dat de betaling verschuldigd was op die datum en dat de schuld vaststond en het voorwerp van een eis uitmaakte op deze datum.

De intresten van de schuld die in hoofdsom door de Staat werden betaald, blijven te zijnen laste. Het betreffen overigens sommen die verschuldigd waren tengevolge van eigen nalatigheid waarvoor de wetgever geen overdracht heeft willen voorzien.

"....

LA COUR,

Ouï Monsieur le conseiller Parmentier

en son rapport et sur les conclusions de Monsieur Piret, avocat général;

Vu le jugement attaqué, rendu le 26 septembre 1994 par le juge de paix du

premier canton de Mons, statuant en dernier ressort;

Vu la requête en cassation, annexée au présent arrêt, en copie certifiée

conforme;

Sur le moyen:

Attendu que, contrairement à ce qu'affirme le moyen, le jugement ne décide pas que la dette d'intérêts de retard pèse sur le demandeur pour le seul motif que le paiement de cette dette a été réclamé par un exploit d'huissier de justice du 27 décembre 1988;

Que le jugement relève en outre que "le principal a été réglé sans contestation avant le 31 décembre 1988 et, contractuellement, ces sommes portaient intérêts de retard à partir du 45ème jour d'émission de la facture, lesquels donnaient lieu à une note de débit (qui sont toutes antérieures au 31 décembre 1988)";

Que le moyen manque en fait;

Attendu que le rejet du pourvoi rend sans intérêt la demande en déclaration d'arrêt commun;

PAR CES MOTIFS,

Rejette le pourvoi et la demande en déclaration d'arrêt commun;

Condamne le demandeur aux dépens. Les dépens taxés à la somme quatorze mille deux cent nonante-six francs envers la partie demanderesse et à la somme de trois mille sept cent un francs envers la partie défenderesse.

**JUSTICE DE PAIX DE MONS -
26 SEPTEMBRE 1994**

**Siégeant: M. Verdy
Avocats: Mes Cordier, Renard loco
Demolin et Colin loco Renson**

**s.a. ELECTRABEL C/ REGION
WALLONNE - ETAT BELGE**

"...

Attendu que l'action de la demanderesse tend à obtenir la condamnation des défendeurs, l'un à défaut de l'autre, au paiement d'une somme de 35.468 francs représentant des *intérêts de retard* à la suite de *paiement fautif* de factures émises à la suite de fournitures effec-

tuées pour compte du Ministère des Travaux Publics et venues à échéance les 31 mai, 31 août 1983 et 28 février 1984;

Attendu que l'Etat Belge fait valoir que la demande ne concerne pas un crédit contracté et engagé par l'Etat avant le 01/01/89 avec pour conséquence que la REGION doit supporter après cette date tout engagement supplémentaire nécessaire à l'exécution de l'obligation contractuelle pourtant assumée et engagée par l'Etat avant cette date (art. 61/1er al. 1, 2, 3,4); que, d'ailleurs, de doctrine et jurisprudence constantes, les incidents d'exécution du contrat dont le règlement est analysé comme l'exécution d'obligations contractuelles tels que amendes, retard, imprécision contractuelle devaient être supportés par les Régions et Communautés;

Que, de son point de vue, la demande est irrecevable et, en tout cas, non fondée en tant que dirigée contre lui;

Attendu que la REGION WALLONNE soutient, à son tour, qu'il importe de la mettre hors cause (sur pied de l'article 61/1 al. 6 de la loi du 16 janvier 1989, à tout le moins, subsidiairement);

Attendu que l'article 61 de la législation susvotée qui règle le transfert des obligations entre Etat Central et Communauté et Régions précise que l'Etat reste néanmoins tenu des obligations relatives aux emprunts, crédits et autres *obligations contractuelles* souscrites par lui avant la réforme, et *pour ce qui concerne toute autre dépense à condition que:*

- l'obligation existe au 31/12/1988;
- le paiement soit dû à cette date;
- la dette soit certaine et ait fait l'objet d'une réclamation à cette date;

Attendu qu'il y a lieu de relever en l'espèce que - comme valablement soutenu par la REGION WALLONNE, 1ère défenderesse:

- la dette d'intérêts, objet du litige, est certaine et que son paiement a été réclamé avant le 31/12/88 (cf. exploit huissier Cuyvers du 27/12/88);

- en effet, le principal a été réglé sans contestation avant le 31/12/88 et, contractuellement, ces sommes portaient intérêts de retard à partir du 45ème jour d'émission de la facture lesquels donnaient lieu à une note de débit (qui sont toutes antérieures au 31/12/88);

Attendu, en conséquence, que - comme allégué à juste titre par la 1ère défenderesse - les intérêts de la dette payée en principal par le 2ème défendeur doivent être supportés par lui, s'agissant, par ailleurs, de sommes dues à titre de réparation de sa propre négligence dont le législateur n'a pu vouloir permettre le transfert d'un niveau de pouvoir à un autre;

Attendu qu'au vu des considérations qui précèdent, la 1ère défenderesse doit être mise hors cause tandis que la demande doit être accueillie en tant que dirigée contre le 2ème défendeur;

PAR CES MOTIFS,

Déclarons la demande recevable et fondée mais uniquement en tant que dirigée contre le second défendeur, l'ETAT BELGE;

Condamnons en conséquence le second défendeur, l'ETAT BELGE, au paiement envers la partie demanderesse la s.a. ELECTRABEL, la somme de *TRENTE CINQ MILLE QUATRE CENT SOIXANTE HUIT FRANCS*, majorée des intérêts moratoires jusqu'au 29 décembre 1992 et ensuite des intérêts judiciaires à dater du 30 décembre 1992 jusqu'au parfait paiement;

Condamnons, en outre, le second défendeur, au paiement envers la partie demanderesse des frais et dépens de l'instance liquidés par cette dernière à la somme de douze mille cinq cent septante francs;

Mettons hors cause, sans frais, la première défenderesse, LA REGION WALLONNE;

.... "

TRIBUNAL DE COMMERCE DE CHARLEROI - 10 DECEMBRE 1997

1ère Chambre

Siégeant: M. Lebeau

Avocats: Mes Frèrejean loco Delvaux et Sciammana

s.a. ELECTRABEL C/ Me. B. GROFILS, CURATEUR DE LA FAILLITE DE M. B. CANNUYER

Garantie bancaire • Gage • Faillite

Une garantie bancaire constituée avant la faillite en garantie du paiement des factures d'énergie est un nantissement de monnaie scripturale opposable au curateur. Le créancier gagiste peut se prévaloir de son privilège même s'il ne l'a pas invoqué dans sa déclaration de créance, et obtenir ainsi paiement de son dû à concurrence des fonds bloqués.

Bankwaarborg • Pand • Faillissement

Een bankwaarborg gesteld vóór faillissement ter zekerheid van de betaling van de energiefacturen geldt als een schriftelijke inpandgeving van geld, tegenstelbaar aan de curator. De pandhoudende schuldeiser kan zich beroepen op zijn voorrecht om betaling te bekomen van de hem verschuldigde sommen ten belope van de geblokkeerde fondsen, hoewel hij dit voorrecht niet heeft ingeroepen in zijn aangifte van schuldvordering.

"...

Après avoir délibéré, le tribunal prononce le jugement suivant:

EXPOSE DU LITIGE

La faillite de Monsieur E. Cannuyer a été prononcée le 03 janvier 1995, sous la curatelle de Maître B. Grofils.

Antérieurement, le 7 janvier 1994, la s.a. Electrabel et Monsieur Cannuyer avaient conclu une "convention de blocage" par laquelle la somme de 30.000 francs était déposée par ce dernier sur un compte Crédit Communal, en garantie du paiement des factures d'électricité.

Après faillite, la s.a. Electrabel a produit une déclaration de créance visant à l'admission au passif d'une somme de 15.058 francs à titre privilégié sur pied de l'article 19.5° de la loi hypothécaire (fourniture de subsistances pendant les six derniers mois), ainsi que d'une autre somme de 30.107 francs à titre chirographaire.

Par procès-verbal de comparution vo-

lontaire introduite le 25 mars 1996, la s.a. Electrabel a demandé qu'indépendamment du privilège revendiqué, elle soit autorisée à prélever l'intégralité de la somme de 30.000 francs consignée par le failli en apurement à due concurrence de sa créance; le curateur conteste cette réclamation.

DISCUSSION

Attendu que le dépôt de la somme de 30.000 francs sur un compte bloqué doit s'analyser en un nantissement de monnaie scripturale, opposable au curateur, destinée à garantir le créancier (voy. sur la question, F - "T Kint "Sûreté..." LARCIER 1991 n°258/Mons avril 1995 - PRD 1995 pages 464 et suivantes)

Attendu qu'au demeurant le curateur ne conteste pas cette analyse;

Qu'il fait cependant état de ce que dans sa déclaration de créance Electrabel n'a pas revendiqué le privilège du créancier gagiste;

Attendu que les créanciers privilégiés spéciaux ne doivent procéder à la dé-

claration de leur créance et se soumettre à la vérification que s'ils entendent demander leur admission au passif chirographaire pour le solde de la créance non couvert par le bien affecté en garantie (Cloquet, Nouvelles commerciales T IV n° 2302/TPDC Tome 2 n° 436)

Attendu qu'ainsi, dès lors que la qualification de gager a été reconnue au mécanisme mis en place par Monsieur Cannuyer et la s.a. Electrabel, cette dernière société est fondée à se prévaloir de son privilège malgré qu'elle ne l'ait pas invoqué dans sa déclaration de créance, pour obtenir paiement de son dû à concurrence des fonds bloqués;

Attendu qu'il sera ainsi fait droit à la demande telle que libellée;

PAR CES MOTIFS,

Dit la demande recevable et fondée,

Condamne Maître Grofils qualitate qua à libérer en faveur de la s.a. Electrabel la somme de 30.000 francs et ses accessoires éventuels bloquée sur le

compte Crédit Communal...

quidés.

cours et sans caution.

Condamne Maître Grofils qualitate qua aux frais et dépens de l'instance non li-

Ordonne l'exécution provisoire du présent jugement, nonobstant tout re-

TRIBUNAL DE PREMIERE INSTANCE DE MONS - 3 JUIN 1998

Siégeant: M. Hiernaux

Avocats: Mes Hizette et Delvaux

R. MICKILS C/ s.a. ELECTRABEL

Non-paiement de consommation • Exception d'inexécution • Commission Locale d'Avis de Coupure • Non-respect de délais de paiement • Passivité de l'abonné • Disparition de l'urgence

Niet-betaling verbruik • Exceptie van niet-uitvoering • Lokale adviescommissie • Niet-naleving van afbetalingstermijnen • Het passief blijven van de abonnee • Gebrek aan hoogdringendheid

Suite au non-paiement de ses consommations, une suspension de mise à disposition d'énergie électrique et de gaz est réalisée chez un client ayant la qualité de commerçant. Saisie du dossier, la Commission Locale d'Avis de Coupure décide d'octroyer d'un plan de paiement et de placer un limiteur de puissance, le gaz restant bou-chonné. Un plan de remboursement prévoyant que la suspension des énergies pourra à nouveau être réalisée à défaut de respect de ses engagements est signé par le débi-teur.

Face à la carence du débiteur l'approvisionnement en électricité est suspendu en application de l'exception d'in-exécution. La condition d'urgence était réalisée lors de la naissance du litige, le client n'a pas fait usage des re-cours qui s'offraient à lui et a acquiescé aux prétentions de fond du distributeur.

La condition d'urgence nécessaire au référé fait défaut, le client ayant négligé la défense de ses droits pendant une longue période et se trouvant à l'origine du préjudice gra-ve dont il veut tirer argument.

Tengevolge van het niet-betalen van zijn verbruik werd de terbeschikkingstelling van de elektrische energie en het gas geschorst bij een professionele klant. In kennis gesteld van het dossier beslist de lokale adviescommissie tot het toestaan van een betalingsplan en tot de plaatsing van een vermogensbegrenzer. Het gas blijft afgesloten. Een betalingsplan dat voorziet in een nieuwe schorsing bij niet-naleving van zijn verplichtingen is door de schulde-naar ondertekend.

Gezien het ingebreke blijven van de schuldenaar en de exceptie van niet-uitvoering wordt de stroomvoorziening geschorst. De voorwaarde van hoogdringendheid bestond op het ogenblik van het geschil. De klant heeft evenwel nagelaten gebruik te maken van de verbaalmiddelen die hem geboden werden en heeft ingestemd met de voor-waarden van de verdeler.

De voor een kortgedingprocedure vereiste hoogdringendheid ontbreekt, aangezien de klant gedurende lange tijd nagelaten heeft om zijn rechten te verdedigen en aan de grondslag ligt van ernstige schade waar hij voordeel wenst uit te halen.

"...

Attendu que la demande tend à entendre condamner la défenderesse à rétablir à ses frais, l'électricité et le gaz dans l'habitation du demandeur sous peine d'une astreinte de 10.000 BEF par jour de retard de la date de l'ordonnance à intervenir et, subsidi-aiement, à entendre condamner la défenderesse à rétablir à ses frais les

quatre ampères d'électricité dans l'ha-bitation du demandeur, sous peine de la même astreinte, aux mêmes modalités;

I LES FAITS

Attendu que le 25 octobre 1996, le demandeur reçoit des services de la défenderesse, un avis l'informant de l'existence d'une dette de 135.370

BEF née de l'exploitation d'un café par son épouse Isabelle, née NAVEAU, qui l'avait quitté deux mois après la célébration du mariage, le 14 septembre 1990;

Que le demandeur, qui soutient pro-bablement à raison, n'avoir jamais reçu la moindre facture ni rappel, s'est pourtant abstenu de réagir à réception de cet avis, alors même qu'ayant

la qualité de commerçant, il devait connaître l'obligation de protestation à bref délai et que, de surcroît, l'avis en question lui renseignait un numéro de téléphone et une adresse qu'il aurait pu contacter ou qu'il aurait pu joindre afin, au moins, de donner ses explications et moyens;

Que la coupure d'électricité annoncée dans ce premier avis fut effectuée le 5 novembre 1996 (pièce 2 du dossier de la défenderesse);

Qu'après avoir entendu le demandeur le 10 décembre 1996, la Commission locale d'Avis de Coupure décidait de mensualiser les acomptes, de placer un limiteur de puissance de quatre ampères au domicile du demandeur, le gaz restant bouchonné et de l'autoriser à rembourser la créance vantée par mensualités de 1.000 BEF à partir du 15 janvier 1997, jusqu'à complet paiement;

Que le même jour, le demandeur signait un document équivalent à reconnaissance de dette, à savoir un plan de remboursement confirmant les modalités de paiement lui octroyées, marquant son accord sur l'avis rendu par la Commission, s'engageant à respecter les délais proposés, et prenant acte qu'à défaut de ce faire la coupure des énergies pourra à nouveau être opérée" (pièce 3 du dossier de la défenderesse);

Attendu que le demandeur s'est abstenu de tout versement de juillet 1997 à avril 1998, accusant donc un retard de dix mois sur le plan d'apurement accepté le 10 décembre 1996;

Que contestant cette carence répétée, la défenderesse coupe totalement ses approvisionnements en électricité le 20 avril 1998, le demandeur ayant cependant effectué un versement de 6.000 BEF le 15 avril 1998, prétendant, mais sans le prouver, avoir remis la preuve de ce paiement en mains de préposés de la défenderesse;

Qu'il lançait sa citation le 23 avril

1998, se fondant sur l'urgence;

II. DISCUSSION

1. L'urgence, condition de notre saisine:

Attendu que la condition d'urgence était incontestablement présente et réalisée le 25 octobre 1996 lorsque le demandeur reçut un avis l'informant de la créance vantée par la défenderesse et des conséquences immédiates qu'aurait pour lui le non-paiement des montants réclamés;

Qu'il lui était parfaitement loisible de saisir notre juridiction dès réception de cet avis afin de solliciter une décision faisant interdiction à la défenderesse de procéder à toute coupure ou même réduction de fourniture dans l'attente d'un règlement judiciaire ou extrajudiciaire du litige de fond;

Que le demandeur s'est abstenu de le faire négligeant même de protester par écrit une dette qu'il prétend encore indue (cfr. ses conclusions, rétroactes", page 1 fine);

Attendu qu'un mois et demi plus tard, soit le 10 décembre 1996, le demandeur reconnaissait le bien fondé de la créance vantée par la défenderesse, se privant ainsi de tout recours au fond contre celle-ci, acceptait le plan d'apurement mensuel lui proposé tout en prenant acte des sanctions qui assortissaient son non-respect;

Que le demandeur méconnut ensuite gravement ses obligations, en s'abstenant de tout paiement pendant dix mois même si, comme il l'affirme, il continuait à régler les factures ordinaires émises par la défenderesse;

Que le demandeur se décide enfin à saisir Notre juridiction le 23 avril 1998, après coupure totale de ses fournitures et... dix-huit mois après naissance du litige l'opposant à la défenderesse;

Attendu que la juridiction des Référés doit demeurer un recours exception-

nel pour le justiciable qui, malgré le caractère incontestable de ses prétentions, ne peut obtenir un résultat utile en suivant la procédure ordinaire;

Qu'en l'espèce, les prétentions du demandeur ne peuvent être raisonnablement qualifiées d'incontestables" puisqu'il a reconnu le bien fondé de la créance vantée contre lui par la défenderesse;

Qu'il disposait, à naissance du litige, des recours judiciaires d'exception et ordinaires, pour faire valoir ses prétentions devant le Juge du fond tout en sollicitant du Juge des Référés les mesures conservatoires adéquates;

Qu'il pouvait aussi, en comparaisant devant la Commission Locale d'Avis de Coupure faire acter ses réserves quant à la saisine d'un Tribunal de fond plutôt qu'acquiescer purement et simplement aux prétentions de fond de la défenderesse;

Que les ayant acceptées, il lui appartenait de respecter les conditions les modalisant plutôt que de se placer, par ses carences répétées, devant une situation critique de laquelle il tente d'inférer l'urgence justifiant notre saisine actuelle;

Attendu qu'il appartient au Juge des Référés d'apprécier s'il y a, dans l'espèce lui soumise, la crainte d'un préjudice d'une certaine gravité rendant une décision immédiatement souhaitable, la procédure ordinaire étant impuissante à résoudre le différend en temps voulu (cass. 21 mai 1987, Pas. 1987, 1160; cass. 13 septembre 1990, Pas. 1991, 41);

Qu'en l'espèce, ces conditions réalisées le 25 octobre 1996 ne sont plus actuelles dix-huit mois plus tard;

Attendu que le Juge des Référés n'est pas compétent si l'urgence résulte de l'inertie du demandeur qui a négligé, pendant une longue période, d'assurer la défense de ses droits ou prétendus tels (FETTWEIS, précis de droit judiciaire, tome II, la compétence n° 470);

Qu'en l'espèce, non seulement le demandeur a fait la démonstration de cette inertie dénoncée par l'auteur cité mais a, de surcroît, causé lui-même, par ses carences répétées, le préjudice grave dont il veut tirer argument pour justifier l'urgence;

Attendu que cette urgence, condition essentielle de notre saisine, fait manifestement défaut en l'espèce;

Que cette seule raison suffirait à justifier le non-fondement de la demande;

2. Le principe de la convention - ici

Attendu que le demandeur conteste la validité de l'écrit qu'il traça le 10 décembre 1996 devant la Commission Locale d'Avis de Coupure affirmant mais sans le prouver, que son consentement aurait été vicié à raison de la violence dont il fit l'objet à la signature du document;

Attendu que cet argument n'est pas

raisonnable;

Que rien n'empêchait le demandeur, commerçant, faut-il le rappeler, et donc au fait au moins des mécanismes contractuels élémentaires, d'exiger que l'avis de la Commission soit assorti de ses réserves, et en cas de refus improbable de celle-ci, de refuser de signer ses conclusions pour saisir immédiatement, ce qu'il pouvait encore faire à cette date et pour ce motif, la juridiction des Référés et le Tribunal du fond;

Attendu que le demandeur ne rapporte pas la preuve des violences dont il aurait fait l'objet;

Attendu que la défenderesse, dans les circonstances de la cause déjà longuement développées, n'a commis aucun abus en faisant application de l'exception d'inexécution après les carences répétées et persistantes du demandeur;

Que suivre le raisonnement du demandeur reviendrait à vider l'article 1134 du Code Civil de toute signification;

3. L'arrêté de l'exécutif régional wallon du 16 septembre 1988 (décret Busquin)

Attendu que la simple lecture de l'article 1 de cet Arrêté suffit à démontrer que le demandeur ne remplit pas les conditions pour s'en prévaloir;

PAR CES MOTIFS,

Recevons la demande;

La disons non fondée à défaut d'urgence;

En déboutons le demandeur;

..."

JUSTICE DE PAIX DE CHARLEROI - 13 FEVRIER 1998

2ième Canton

Siégeant: M. Malaise

Avocats: Mes Frèrejean loco Delvaux et Van De Velde

s.a. ELECTRABEL C/ STELLA PREDANT

Départ de l'abonné • Obligation d'en avertir le distributeur • Paiement de la consommation

Il appartient à l'abonné d'avertir le distributeur de tout déménagement s'accompagnant de la cessation de mise à disposition d'énergie. Les factures du distributeur précisent qu'à défaut de respecter cette obligation le client reste redevable des consommations enregistrées après son départ. Le changement de domicile ne signifie pas nécessairement que le premier point de fourniture soit délaissé.

Vertrek van de abonnee • Verplichting tot verwittiging van de verdeler • Betaling van het verbruik

De abonnee is gehouden de verdeler te verwittigen van elke verhuis die gepaard gaat met stopzetting van de terbeschikkingstelling van de energie. De facturen van de verdeler vermelden dat bij niet-naleving van deze verplichting de klant het na zijn vertrek geregistreerd verbruik verschuldigd blijft. De wijziging van domicile impliceert niet noodzakelijk het verlaten van het leveringspunt.

Attendu que la défenderesse a utilisé de l'énergie dans deux immeubles, et qu'il doit être admis qu'il appartient à l'usager d'avertir la s.a. Electrabel de tout déménagement s'accompagnant de la cessation de fournitures, et non pas à la s.a. Electrabel "de suivre ses clients à la trace"; que toutes les factures mentionnent notamment: "Veuillez, lors de votre déménagement nous avertir au moins 10 jours à l'avance pour que nous puissions vous informer de la procédure à suivre. Communiquez-nous votre nouvelle adresse, ainsi que l'index des compteurs que vous aurez relevé. Cette démarche est indispensable afin de pouvoir clôturer votre compte; *à défaut*, vous seriez encore responsable du paiement des consommations faites après votre départ";

Attendu que cette clause est opposable à la défenderesse, et répond à une saine logique, s.a. Electrabel n'ayant pas à gérer ni à surveiller la mobilité de ses clients;

Attendu que la défenderesse a occupé l'immeuble sis à Gilly, Chaussée de Fleurus 19, du 01/12/90 au 29/02/91, date à laquelle une carte a été remplie par la défenderesse et par le nouvel entrant: il y est relevé que la défenderesse change de domicile pour vivre à Montignies-Sur-Sambre, rue Léopold 98, mais ce document ne sera pas renvoyé par le client entrant à Gilly, en manière telle que jusqu'à la découverte de l'abandon des lieux, des factura-

tions seront toujours établies au nom de la défenderesse;

Attendu par ailleurs que le fait de changer de domicile ne signifie pas que, nécessairement, le premier lieu de fourniture d'énergie soit délaissé, et que l'argumentation de la défenderesse (p. 2 de ses conclusions) ne peut être admise;

Attendu que la demanderesse ne peut être taxée de négligence, que la défenderesse n'a émis de contestation que très (trop) tardivement, et que la somme réclamée de 31.642 francs est due;

Attendu qu'en ce qui concerne le bien sis à Montignies-Sur-Sambre, rue Léopold 98, la défenderesse admet ne pas avoir avisé la demanderesse de son départ, mais soutient que deux paiements de 3.000 francs et 2.000 francs doivent être déduits du montant réclamé de 14.015 francs;

Qu'il apparaît néanmoins du dossier de la demanderesse que ces deux versements avaient déjà été enregistrés par celle-ci lors de l'établissement du décompte (pièces 39 et 40 du dossier de la demanderesse);

Attendu qu'en conséquence, la demande doit être déclarée fondée, telle que libellée;

Attendu que, verbalement, le conseil de la défenderesse a, à titre subsidiaire, postulé des termes et délais: que, même s'il est regrettable que plus au-

cun versement n'ait été effectué depuis près de 2 ans, il apparaît que ladite défenderesse remplit les conditions nécessaires pour bénéficier de termes et délais, tels que précisés ci-après;

PAR CES MOTIFS,

Disons la demande fondée et condamnons la défenderesse à payer à la demanderesse la somme de QUARANTE-CINQ MILLE SIX CENT CINQUANTE-SEPT francs en principal, augmentée des intérêts moratoires au taux légal depuis le 17/04/96, et ensuite des intérêts judiciaires jusqu'au parfait paiement;

Condamnons la défenderesse aux frais et dépens de l'instance, liquidés par la demanderesse à 9.988 francs;

Autorisons la débitrice à se libérer du montant de ces condamnations par des versements mensuels de 3.000 francs à effectuer au siège de la demanderesse et dont le premier est fixé au 1er mars 1998;

Disons toutefois qu'à défaut d'un seul versement à son échéance, le solde restant dû deviendra immédiatement exigible, sans mise en demeure préalable;

Disons le présent jugement exécutoire par provision, nonobstant tout recours et sans caution;

..."

TRIBUNAL DE POLICE DE NAMUR - 9 MARS 1998

1e Chambre

*Siégeant: Mme. Van Aelst-Bourg
Avocats: Mes Laurent loco Boxus et Mélan et Houssa loco Cowez.*

s.c. IDEG C/ s.a. AXA BELGIUM

**Domage au réseau d'électricité •
Indemnisation • Convention UPEA-CETS •
Applicabilité aux non-adhérents • Frais
d'assistance • Tarif horaire • Vétusté**

**Beschadiging van het elektriciteitsnet •
Vergoeding • Overeenkomst BVVO-
CETS • Toepasselijkheid t.o.v. niet-
aangeslotenen • Bijstandskosten •
Uurloon • Vetusteit**

Même à l'endroit d'un non-adhérent, les règles arrêtées par la convention UPEA-CETS en matière d'indemnisation doivent être considérées comme les usages couramment admis et appliqués.

C'est ex aequo et bono que les frais d'assistance liés à la réparation du dommage et rendus nécessaires par celui-ci sont arrêtés. Cette évaluation forfaitaire vise, notamment, le travail administratif, les frais de gestion, de comptabilisation, de manutention du matériel, de surveillance et contrôle etc.

L'évaluation du dommage présentant un caractère transactionnel calculé d'après des normes constantes, le taux horaire fixé dans les postes main-d'œuvre doit être admis pour l'intégralité du travail fourni, d'autant que l'assureur utilise la convention pour certains postes et la rejette pour d'autres éléments du dommage.

Les installations et remplacements de poteaux se faisant en lots, il n'y a pas lieu d'isoler un poteau de son réseau et de calculer une vétusté.

De regels met betrekking tot de vergoeding, opgesteld in de overeenkomst BVVO-CETS, moeten worden beschouwd als courant aanvaarde en toegepaste gebruiken, zelfs voor niet-aangeslotenen.

Het is ex aequo et bono dat de bijstandskosten die noodzakelijk verbonden zijn met de herstelling van de schade, zijn vastgelegd. De forfaitaire waardering behelst immers het administratief werk, de beheers- en de boekhoudkosten, de behandeling van het materiaal, het toezicht en de controle.

De waardering van de schade, berekend volgens vaste normen, vertoont een minnelijk kenmerk. Het vooropgestelde uurloon in de post handarbeid dient te worden beschouwd voor het geheel van het geleverde werk, temeer daar de verzekeraar gebruik maakt van de conventie voor bepaalde posten en voor andere niet.

De plaatsing en vervanging van palen geschiedt in loten, zodat het derhalve geen zin heeft één paal van zijn net te isoleren en hierop vetusteit te berekenen.

"...

Attendu qu'au cours d'un accident survenu le 15 novembre 1995, l'assuré de la défenderesse a endommagé le réseau de distribution d'électricité de la demanderesse; que la responsabilité de Monsieur Duclot n'est pas contestée;

Attendu que le dommage de la demanderesse a été évalué à 164.408 francs dont 113.702 francs furent alloués par la défenderesse qui refuse de payer le solde (= 50.705 francs + intérêts) au motif qu'elle n'a pas souscrit à

la convention UPEA - CETS et qu'il n'y a dès lors pas lieu à son application;

Attendu que la défenderesse, se basant sur un rapport du bureau Van Hentewijck, a évalué à 113.702 francs (forfait tout compris) le dommage de la demanderesse, estimant que le taux horaire appliqué à la main d'œuvre excédait le taux usuel; que cette estimation comportait des frais d'assistance calculés arbitrairement au pourcentage et sans aucune justification tandis qu'aucune vétusté n'avait été prise en considération pour le poteau endommagé, lequel datait de 1976, ni pour le

luminaire;

Attendu que la défenderesse demande à ce qu'en l'absence de toute convention liant les parties, seul le droit commun soit appliqué et surtout pas la jurisprudence vantée par la demanderesse "en vertu de laquelle, même si une partie en cause n'a pas adhéré à la convention dénommée UPEA - CETS", les règles arrêtées par cette convention doivent être considérées comme des usages couramment admis et appliqués pour l'indemnisation des sinistres en cette matière et servir dès lors de base d'appréciation par le Tribunal;

1. Frais d'assistance

Attendu que la défenderesse fait grief à la demanderesse de ne pas préciser ce qu'elle entend par ces frais fixés forfaitairement et unilatéralement à 15%, qui, selon elle, feraient double emploi avec les autres postes déjà réclamés et payés par elle;

Attendu que dans la lettre que la demanderesse a adressé à l'expert de la défenderesse le 21 juin 1996, elle précisait pourtant que "la majoration (frais d'assistance) reprend par exemple les frais de gestion, de manutention du matériel, de frais de commande, de surveillance et contrôle, de comptabilisation, d'administration (par exemple: rédaction de ce courrier)";

Attendu qu'il faut constater que la défenderesse (AXA) revient dans tous les dossiers avec exactement les mêmes arguments, ce qui est normal, puisque pour contester les réclamations de la demanderesse elle prend toujours le même expert, Monsieur Hentenrijck; que dans ses conclusions, la demanderesse répète donc aux mêmes questions par les mêmes arguments:

Attendu qu'il ne peut être contesté que lorsqu'un dommage est occasionné au réseau de distribution d'électricité de la demanderesse, du personnel est appelé à intervenir pour procéder à la réparation de ce dommage;

qu'on peut considérer qu'il y a deux types de prestations qui sont effectuées à cette occasion, d'une part, les prestations effectuées sur place par le personnel directement amené à intervenir, soit sur les poteaux soit sur les lignes, et dont le travail peut être quantifié en heures de prestations.

Que dans l'évaluation de son domma-

ge ce poste est repris par la demanderesse, sous la dénomination "1. Main d'oeuvre";

qu'il ne peut être contesté qu'un travail moins quantifiable est cependant rendu nécessaire par les réparations, et c'est le travail fourni notamment par les services administratifs de la demanderesse ou encore les ingénieurs ou autres employés dont l'intervention est rendue absolument nécessaire elle aussi;

que l'évaluation de ce dommage ne pouvant être faite en termes d'heures de travail prestées, la demanderesse recourt à un forfait;

que devant la difficulté d'évaluer avec exactitude le temps presté par le personnel intervenu, le recours à cette évaluation forfaitaire paraît acceptable, de même qu'un recours à une évaluation "ex aequo et bono" l'est dans d'autres matières;

Attendu qu'il reste que c'est la manière par laquelle la convention UPEA - CETS a décidé d'appréhender cette partie du dommage;

Attendu que la Cour de Cassation a tranché le problème par son arrêt du 31/05/1995 avalisant complètement le procédé, même si c'est implicitement; qu'il doit dès lors être fait droit à ce poste de la réclamation de la demanderesse;

2. Le taux horaire

Attendu que de l'examen comparatif de l'évaluation des dommages par Electrabel et Axa, il résulte que cette dernière a accepté intégralement les postes main d'oeuvre sauf pendant le temps de travail normal; que, quoiqu'elle le dénie, il est donc flagrant

que la défenderesse utilise la convention UPEA - CETS pour certains postes, n'en contestant l'application que pour d'autres éléments du dommage vanté;

Attendu que l'évaluation de son dommage par la demanderesse présente un caractère transactionnel calculé d'après des normes manifestement constantes; qu'il serait inéquitable de permettre à la défenderesse d'accepter les postes qui lui paraissent intéressants et de rejeter les autres; qu'il y a lieu d'admettre les taux horaires de la demanderesse, même pour les heures normales.

3. Vétusté

Attendu que le Juge de Paix du second canton de Namur a rejeté cette contestation en faisant remarquer (cfr. Jugement 15 octobre 1996) "qu'il est d'usage que les installations de poteaux de la demanderesse se font en lots, de même que leur remplacement et qu'il serait inéquitable, ainsi que l'a relevé la cour d'appel d'Anvers dans un arrêt du 09/02/1983, d'isoler un poteau de son réseau, ce qui reviendrait, à titre exemplatif, à considérer que, dans le cas de réparation d'un véhicule accidenté, il faudrait lorsqu'on remplace une aile endommagée à ce véhicule, calculer une vétusté sur cette pièce particulière !";

PAR CES MOTIFS,

LE TRIBUNAL,

STATUANT CONTRADICTOIREMENT,

DIT l'action recevable et fondée.

..."

HOF VAN BEROEP TE GENT - 17 OKTOBER 1997

21ste kamer

Zetelend: mevr. Schoonjans
Advocaten: mrs. Pollet en Verstringhe

n.v. DECEUNINCK PLASTICS T / n.v. ELECTRABEL

Terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Schade bij gebruiker • Uitvoeringsagent • Fout • Buitencontractuele aansprakelijkheid • Geen samenloop

Mise à disposition de puissance électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Interruption de distribution d'électricité • Dommage chez le consommateur • Agent d'exécution • Faute • Responsabilité extra-contractuelle • Absence de concours

Wanneer een elektriciteitsintercommunale belast wordt met de door een andere verdeler aangegeven verbintenis tot levering van elektriciteit, treedt zij op als uitvoeringsagent van die verdeler. Tegenover deze elektriciteitsintercommunale kan de klant, die met de verdeler een contract heeft aangegaan voor levering van elektriciteit onder hoogspanning, zich enkel beroepen op de principes inzake buitencontractuele aansprakelijkheid, wanneer de fout van de intercommunale geen contractuele wanprestatie uitmaakt en de geleden schade niet voortvloeit uit de gebrekkige uitvoering van het hoogspanningscontract. Dit laatste is niet het geval voor de schade die het gevolg is van een stroomonderbreking.

Lorsqu'une intercommunale d'électricité est chargée par un autre distributeur de fournir l'électricité, elle agit en tant qu'agent d'exécution de ce distributeur.

Vis à vis de l'intercommunale, le client, qui a conclu avec le distributeur un contrat de fourniture d'électricité haute tension, peut seulement invoquer les principes de responsabilité extra-contractuelle, à la double condition que la faute de l'intercommunale ne procède pas d'un manquement dans l'exécution du contrat et que le dommage existant ne résulte pas de ce manquement. Or, tel n'est pas le cas du dommage résultant d'une interruption de courant.

"...

Het hof heeft de partijen ter openbare terechtzitting gehoord en de stukken ingezien.

1. Het tijdig, toelaatbaar en in regelmatige vorm ingesteld hoger beroep betreft een vonnis van 13.7.1995 op tegenspraak gewezen door de tweede kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk waarbij de vordering die de appellante op grond van artikel 1382 B.W. had gesteld teneinde de geïntimeerde te horen veroordelen tot het betalen van 886.148 Fr., meer intresten en kosten, onontvankelijk werd verklaard. Het genoemde bedrag vertegenwoordigt

volgens de appellante de schade die zij geleden heeft als gevolg van een spanningsdaling op het elektriciteitsnet op 19.8.1988 omstreeks 15 uur.

2. De appellante heeft een overeenkomst met de SM. W.V.E.M., nadien de c.v. W.V.E.M., waarbij deze laatste er zich toe verbindt elektriciteit op hoofdspanning te leveren aan de appellante, wat door de partijen niet wordt betwist. De eerste rechter heeft aangenomen dat de geïntimeerde een uitvoeringsagent is van de SM., thans c.v. W.V.E.M., dat de schade van de appellante een louter contractuele schade is en de fout van de geïntimeerde een louter contractuele fout, vandaar dat de

eerste rechter de vordering van de appellante zoals gezegd gesteund op artikel 1382 B.W. onontvankelijk heeft verklaard.

3. De appellante voelt zich gegriefd door het genoemde vonnis. Volgens haar heeft de eerste rechter ten onrechte aangenomen dat de geïntimeerde een uitvoeringsagent is van haar (de appellante) contractpartij, dat de fout van de geïntimeerde een louter contractuele fout is en dat de schade een louter contractuele schade is. De appellante vordert dan ook in hoger beroep het bestreden vonnis teniet te doen en opnieuw wijzend de geïntimeerde te veroordelen om haar te betalen het bedrag van 886.148 Fr.,

meer de vergoedende intrest vanaf 19.8.1988 tot 8.5.1990 en van dan af tot de dag van de volledige betaling, meer de gerechtelijke intrest en meer de kosten van iedere aanleg.

4. De geïntimeerde vraagt het bestreden vonnis te bevestigen met veroordeling van de appellante in de kosten van het hoger beroep.

5. Zoals gezegd heeft de SM W.V.E.M. bij overeenkomst d.d. 9.2.1976 er zich toe verbonden elektrische energie op hoogspanning te leveren aan de appellante (zie stuk 5 dossier geïntimeerde).

De SM. W.V.E.M. op haar beurt heeft een overeenkomst met IMEWO waarbij deze laatste er zich toe verbindt elektrische energie te leveren aan de SM. W.V.E.M. o.a. in de post te Lichtervelde. (zie stuk 4 dossier geïntimeerde).

IMEWO is een intercommunale maatschappij beheerst door wet van 2.12.1986. De geïntimeerde legt de statuten van de intercommunale over (stuk 3).

Daaruit blijkt dat de geïntimeerde, voorheen EBES, een aangesloten maatschappij is –artikel 2.9– dat de aangesloten maatschappij inbreng doet van haar bedrijfstukken bestaande uit distributie en levering van elektrische energie en/of gas –artikel 9 I–, dat de inbrengen ook omvatten de volle eigendom van alle installaties die toebehoren aan de aangesloten maatschappij –artikel 9 II–, dat door de intercommunale aan de maatschappij, zijnde de geïntimeerde voorheen EBES, wordt toevertrouwd de uitvoering van de verrichtingen bepaald in artikel 4 van de huidige overeenkomst zijnde o.a. de dagelijkse industriële en commerciële exploitatie bediening en onderhoud van alle distributie-installaties en materiaal.- zie Bijlage I aan de statuten artikel 1 en 4.

De genoemde bepalingen bewijzen, in tegenstrijd met wat de appellante aanvoert, dat IMEWO wel degelijk eigenaar is van distributie

installaties, dat verder IMEWO geen distributie doet van elektriciteit, maar dat IMEWO de distributie en haar verbintenis tot leveren van elektriciteit laat uitvoeren door de geïntimeerde. De geïntimeerde is aldus de uitvoeringsagent van de verbintenissen van IMEWO ten aanzien van haar klanten.

6. De spanningsdaling op het elektriciteitsnet die opgetreden is op 19.8.1988 was een gevolg van uitvoering van werken door de geïntimeerde aan de post Lichtervelde. Dit wordt door de partijen niet betwist en dit blijkt ook uit het verslag van Dirk Christiaens die door de eerste rechter als deskundige werd aangesteld. Nu de geïntimeerde al haar installaties heeft ingebracht in de intercommunale IMEWO en gelet op de bepalingen van de Bijlage I aan de statuten hiervoor genoemd moet er niet worden aangetwijfeld dat de geïntimeerde de werken heeft uitgevoerd in opdracht van IMEWO en als uitvoeringsagent van IMEWO.

7. Zoals gezegd heeft IMEWO t.a.v. SM. W.V.E.M. er zich toe verbonden elektriciteit te leveren aan de post Lichtervelde - onderstation 36/12 kv. Het is vanuit die post dat de appellante bevoorrad wordt door de SM. W.V.E.M. (zie pag. 14 van het verslag Christiaens). De post Lichtervelde - onderstation 36/12 kv. is derhalve een instrument waarvan de SM. W.V.E.M. zich bedient voor en bij het uitvoeren van haar leveringsverplichtingen ten aanzien van haar klanten, zijnde o.a. de appellante. Door het uitvoeren van werken aan de installatie waarvan de SM. W.V.E.M. zich bedient voor en bij het uitvoeren van haar leveringsverplichting is de geïntimeerde derhalve tussengekomen, weze het gedeeltelijk, bij het uitvoeren van de verbintenissen van de SM. W.V.E.M. en zij is aldus uitvoeringsagent van deze laatste.

8. Nu de geïntimeerde een uitvoeringsagent is van de contractpartij

van de appellante kan deze laatste tegen de geïntimeerde slechts een vordering op quasi delictuele grondslag stellen voor zover zij dit tegen haar contractpartij zou kunnen doen en onder dezelfde voorwaarden, meer bepaald de dubbele voorwaarde dat de fout van de geïntimeerde een andere is dan een contractuele wanprestatie en dat de schade die zij (de appellante) vordert een andere is dan de schade die het gevolg is van de contractuele wanprestatie.

9. De schade die de appellante vordert, zijnde vaste kosten, beschadigde installaties, beschadigde goederen, arbeidskosten en winstderving zijn allen het gevolg van de spanningsdaling, stroomonderbreking, zoals ook blijkt uit de brief d.d. 23.9.1988 van de appellante (stuk 3 van haar dossier). Deze schade is m.a.w. het uitsluitend gevolg van de niet of gebrekkige uitvoering van de leveringsverplichting door de SM. W.V.E.M.

10. Om de redenen hiervoor uiteengezet en om de niet ermee strijdige motieven van het bestreden vonnis die het hof overneemt is de beslissing van de eerste rechter te bevestigen.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF, rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond

bevestigt het bestreden vonnis

Noot:

In de geannoteerde uitspraken leed een hoogspanningsklant schade ten gevolge van een stroomonderbreking

van minder dan één uur op een 15.000 Voltlijn. In het hoogspanningscontract afgesloten met de verdeler was evenwel een clausule voorzien, die bepaalde dat er door de verdeler geen vergoeding verschuldigd is voor stroomonderbrekingen van minder dan één uur. Geconfronteerd met deze clausule trachtte de hoogspanningsklant haar schade te verhalen bij de stroomleverancier van de verdeler, vanuit het domein van de extra-contractuele aansprakelijkheid. In beide beslissingen werd de vordering afgewezen bij toe-

passing van de leer van het Stuwadoorsarrest van 7 december 1973.

Note:

Dans les décisions annotées, un client haute tension avait subi une interruption de courant d'une durée inférieure à une heure sur une ligne de 15.000 volts. Dans le contrat haute tension conclu avec le distributeur figurait cependant une clause qui prévoyait qu'aucune indemnisation n'était due

par le distributeur en cas d'interruption de courant d'une durée inférieure à une heure. Confronté à cette clause, le client haute tension avait essayé, en se plaçant sur le terrain de la responsabilité extra-contractuelle, de se faire rembourser le dommage auprès du fournisseur de courant du distributeur.

Dans les deux décisions la réclamation fut écartée par application de l'arrêt de principe de la Cour de Cassation du 7 décembre 1973 (dit "Stuwadoorsarrest").

HOF VAN BEROEP TE GENT – 7 MEI 1998

Iste Kamer

*Zetelend: dbr. Mertens, voorzitter; hb. Deconinck en De Bauw
Advocaten: mrs. Bekaert en Crombez*

DEBAENST-LOGGHE T/ c.v.b.a. W.V.E.M.

Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Overmacht van de verdeler • Herstelling binnen redelijke tijdsperiode • Nalatigheid door de klant • Verdeler niet aansprakelijk

Interruption de distribution électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Force majeure dans le chef du distributeur • Réparation dans un délai raisonnable • Négligence du client • Absence de responsabilité du distributeur

1. Het springen van een zekering in een elektriciteitscabine is een geval van overmacht in hoofde van de verdeler.
2. Enige fout van de verdeler kan enkel weerhouden worden indien bij niet binnen een redelijke tijdsperiode aan het defect verhelp, hetgeen veronderstelt dat bij hiervan op de hoogte was of moet zijn.
3. Uit het feit dat één hoogspanningsklant de verdeler meldt dat zijn installaties slechts gedeeltelijk werken, terwijl geen enkele andere klant aangesloten op dezelfde cabine een defect meldt, kan een verdeler niet afleiden dat het defect zich voordoet in de installatie van de verdeler.
4. De verdeler die door de afwezigheid van de klant geen gelegenheid heeft om na te gaan of het defect in de eigen installaties van de klant ligt, kan geen laattijdig ingrijpen verweten worden.
5. Wanneer een bedrijf onvoldoende controle uitoefent, niet beschikt over een doelmatige alarminstallatie en bij stroomonderbreking zelf geen contact opneemt met de verdeler, is de schade enkel te wijten aan haar nalatigheid.

1. L'explosion d'un fusible dans une cabine électrique constitue un cas de force majeure dans le chef du distributeur.
2. Une faute du distributeur ne peut être invoquée qu'au cas où il ne remédie pas à une panne dans un laps de temps raisonnable, ce qui suppose qu'il est ou doit en être au courant.
3. Un distributeur ne peut déduire que la panne se produit sur son réseau, par le seul fait qu'un client haute tension signale que ses installations ne fonctionnent que partiellement, alors qu'aucun autre client raccordé à la même cabine ne signale de panne.
4. Le distributeur qui, du fait de l'absence du client n'a pas l'occasion de contrôler si la panne se situe sur les propres installations du client, ne peut se voir reprocher une intervention tardive.
5. Lorsqu'une entreprise exerce un contrôle insuffisant, ne dispose pas d'un système d'alarme efficace, ne prend pas contact avec le distributeur en cas d'interruption de fourniture, le dommage ne peut être imputé qu'à sa négligence.

De Landbouwenootschap Debaenst-Logghe heeft tijdig en regelmatig naar de vorm hoger beroep ingesteld tegen een vonnis dd. 22 december 1994 van de vierde kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, waarbij haar tegen geïntimeerde ingestelde rechtsvordering tot het bekomen van schadevergoeding werd afgewezen als ongegrond.

Partijen werden gehoord ter openbare terechtzitting, de stukken werden ingezien.

1. Feiten

Appellante is de uitbaatster van een kippenkwekerij aan de Ringslotstraat, 1, te Veurne – Bulskamp.

Het betreft een geautomatiseerd bedrijf zonder woonst. De woning Debaenst is op 2 à 3 km van de kippenkwekerij gelegen.

Op zondag 31 mei 1992, omstreeks 16 uur, stelde een aangestelde van appellante vast dat de verluchttingsinstallatie (gedeeltelijk) niet meer werkte ingevolge het (eveneens gedeeltelijk) uitvallen van de elektriciteit.

Alsdan werd de noodgroep ingesteld doch appellante kon niet meer verhinderen dat ondertussen 7 à 8000 kippen gestorven waren ingevolge de inademing van giftige biogassen.

Achteraf bleek dat de elektriciteitspanne zich had voorgedaan in een cabine, welke ook andere bedrijven bedient, waaronder dat van landbouwer Etienne Mortier, Bewesterpoort nr. 3 te Veurne.

Deze bracht om 8 u 30 de elektriciteitsmaatschappij op de hoogte van een defect; deze laatste greep slechts in om 20 u 15.

Appellante meent geïntimeerde aansprakelijk te kunnen stellen voor de opgelopen schade ingevolge een bevoegd laattijdig ingrijpen.

2. Beoordeling

a) Exoneratiebeding

In het tussen partijen gesloten contract komt volgend door appellante aanvaard exoneratiebeding voor: "Ik verklaar eveneens af te zien van alle schadevergoeding aan de W.V.E.M. te vragen, die zou voortkomen uit het aanleggen of het verbruiken van elektriciteit in dit gebouw".

Exoneratiebedingen dienen beperkend te worden geïnterpreteerd.

Zoals blijkt uit de tekst van de exoneratieclausule zelf werd geen exoneratie bedongen voor schade te wijten aan stroomonderbrekingen.

Dit exoneratiebeding is dus in geen geval van toepassing zodat het niet dient onderzocht naar zijn al dan niet-rechtsgeldigheid.

b) aansprakelijkheid

Een stroomonderbreking kan zich steeds voordoen en is, in een geval als dit – het springen van een zekering in een elektriciteitscabine –, een geval van overmacht in hoofde van de elektriciteitsmaatschappij.

Enige fout lastens de elektriciteitsmaatschappij kan dan ook enkel worden aangehouden indien zij niet binnen een redelijke tijdspanne aan het defect verholpen heeft, hetgeen veronderstelt dat zij hiervan op de hoogte was of moest zijn.

Zoals reeds gezegd in het feitenrelaas werd zij door landbouwer Mortier op 31.05.1992 om 8u30 in kennis gesteld van het feit dat de melkmachine, de koeltank en de diepvriezer slechts op halve toeren werkten. (cf. proces-verbaal van verhoor van partijen en getuigen, blz. 3 – st. 21 dossier van de rechtspleging in eerste aanleg).

Uit deze gegevens kon geïntimeerde niet afleiden dat het defect in de cabine lag; het kon ook gaan om een defect aan de installatie van Mortier zelf, indruk die nog verstrekt werd

door het feit dat er geen andere oproepen binnen kwamen i.v.m. defecten, terwijl op de bewuste cabine toch een 25 à 30 klanten aangesloten zijn (cf. aangehaald proces-verbaal, blz. 4 – verklaring Vanneste Rudi, aangestelde van geïntimeerde), hetgeen er blijkens de door geïntimeerde overgelegde stukken 12 a tot en met 12 f uiteindelijk 45 bleken te zijn.

In die omstandigheden was het logisch dat men eerst nazicht zou gaan doen bij Mortier zelf; de reden waarom de aangestelde van geïntimeerde niet onmiddellijk ten huize van Mortier gegaan is vindt klaarblijkelijk haar oorzaak in het feit dat Mortier verklaard had dat hij de ganse dag afwezig was.

Desbetreffend verklaarde Mortier zelf aan de verbalisanten:

"Het is echter mogelijk dat, om reden dat ik niet thuis was, deze persoon gewacht heeft om deze fout te herstellen tot ik thuis zou zijn" (cf. strafdossier, blz. 4).

Toen Mortier 's avonds thuis kwam waren de problemen nog niet opgelost en telefoneerde hij naar een zelfstandige elektriker, een zekere Gantois, die, bij nazicht van de installatie van Mortier, klaarblijkelijk tot de bevinding kwam dat het defect in de cabine moest liggen, waarop hij de elektriciteitsmaatschappij verwittigde, waarna er onmiddellijk werd opgetreden.

De omstandigheden waarin dit gebeurde zijn irrelevant; het feit dat de aangestelde van geïntimeerde onmiddellijk naar de elektriciteitscabine reed, bewijst niet dat hij steeds zou geweten hebben dat het defect zich daar had voorgedaan; het is klaarblijkelijk eerst na zijn contact met elektriker Gantois dat hij er op de hoogte van gesteld werd dat het defect in de cabine te zoeken was.

Opvallend in gans deze zaak is dat appellante zelf gedurende de ganse dag niet gereageerd heeft. Indien zij dit wel gedaan had, dan zou de elek-

triciteitsmaatschappij ongetwijfeld onmiddellijk ingegrepen hebben omdat zij reeds op de hoogte was van een ander defect (bij Mortier) en een tweede aangemeld defect het bewijs zou geleverd hebben dat het defect buiten het bedrijf van Mortier lag en in de eigen installatie van geïntimeerde.

Volgens de aanneembare verklaring van Debruyne Katelijne (aangestelde van geïntimeerde) zouden zij dan onmiddellijk uitgerukt zijn.

Indien appellante op haar beurt de elektriciteitsmaatschappij zou verwittigd hebben mag met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden besloten dat het defect onmiddellijk zou hersteld geweest zijn en dat de schade zich niet zou hebben kunnen voordoen.

Thans echter is de schade van appellante enkel te wijten aan eigen nala-

tigheid, zoals een onvoldoende toezicht op het bedrijf.

Zij heeft waarschijnlijk teveel vertrouwen gehad in haar eigen alarminstallatie, die echter onvoldoende uitgerust was omdat zij enkel werkte op temperatuurverschillen en volledig wegvallen van de elektriciteitstoevoer.

Indien deze alarminstallatie, ook bij het gedeeltelijk uitvallen van de elektriciteit, gewerkt had, dan had de noodgroep kunnen ingeschakeld worden en zou zich geen schade hebben kunnen voordoen.

Appellante kan haar eigen fouten en/of nalatigheden (gebrek aan voldoende controle, ondoelmatige alarminstallatie, het niet opnemen van contact met geïntimeerde) niet afwenden op geïntimeerde, die, gelet op het feit dat slechts één defect gemeld werd, redelijkerwijze mocht aannemen dat dit zich had voorge-

daan in de eigen installatie van Mortier, die zij echter slechts 's avonds kon onderzoeken omdat Mortier haar had meegedeeld de ganse dag niet thuis te zijn.

In de gegeven omstandigheden wordt het bestreden vonnis dan ook bevestigd.

OP DIE GRONDEN,

HET HOF, recht doende op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935;

Verklaart het hoger beroep toelaatbaar doch wijst het af als ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis.

..."

DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE KORTRIJK - 21 APRIL 1997

7de kamer

Zetelend: dbr. Vancraeyveldt

Advocaten: mr. Van Overberghe loco mr. Pollet, mr. De Schepper loco mr. Verstringhe

n.v. DECEUNINCK PLASTICS T/ c.v. GASELWEST

Terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen • Hoogspanningsklant • Contractuele relatie • Onderbreking van elektriciteitsdistributie • Schade bij gebruiker • Uitvoeringsagent • Fout • Buitencontractuele aansprakelijkheid • Geen samenloop

Mise à disposition de puissance électrique • Client haute tension • Relation contractuelle • Interruption de distribution d'électricité • Dommage chez l'utilisateur • Agent d'exécution • Faute • Responsabilité extra-contractuelle • Absence de concours

Wanneer een elektriciteitsintercommunale belast wordt met de door een andere verdeler aangegeven verbintenis tot levering van elektriciteit, treedt zij op als uitvoeringsagent van die verdeler. Tegenover deze elektriciteitsintercommunale kan de klant, die met de verdeler een contract heeft aangegaan voor levering van elektriciteit onder hoogspanning, zich niet beroepen op de principes inzake buitencontractuele aansprakelijkheid, wanneer de

Lorsqu'une intercommunale d'électricité est chargée par un autre distributeur de fournir l'électricité, elle agit en tant qu'agent d'exécution de ce distributeur. Vis à vis de cette intercommunale, le client, qui a conclu avec le distributeur un contrat de fourniture d'électricité haute tension, ne peut invoquer les principes de responsabilité extra-contractuelle, lorsque le dommage qu'il a subi procède d'une mauvaise exécution du contrat haute ten-

door hem geleden schade voortvloeit uit de gebrekkige uitvoering van het hoogspanningscontract, met name een stroomonderbreking.

tion, en l'occurrence une interruption de courant.

Bij dagvaarding, betekend op 25.10.1995 door gerechtsdeurwaarder J. Gryspeert, met standplaats te Izegem, vordert eiseres - naar aanleiding van een elektriciteitsonderbreking in haar bedrijf:

- de veroordeling van verweerster tot betaling van het bedrag van 2.080.461 frank uit hoofde van schadevergoeding voor de door eiseres op 30.09.1994 geleden directe schade, méér de wettelijke intresten vanaf 30.09.1994 tot 25.10.1995 en vanaf 25.10.1995 meer de gerechtelijke intresten;
- haar voorbehoud te verlenen voor het vorderen van een schadevergoeding wegens de door haar geleden indirecte schade als gevolg van de elektriciteitsonderbreking;
- het tussen te komen vonnis uitvoerbaar te horen verklaren bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal, zonder borgstelling en met uitsluiting van kantonnement.

Bij besluiten, neergelegd ter griffie op 22.05.1996, vraagt eiseres in ondergeschikte orde, alvorens ten gronde te oordelen:

- verweerster te sommeren tot gerechtelijke overlegging van de documenten waaruit haar juiste juridische verhoudingen met de n.v. W.V.E.M. en de n.v. Electrabel blijken,
- een gerechtsdeskundige aan te stellen met een welbepaalde opdracht

Bij besluiten, neergelegd ter griffie op 13.12.1996, breidt eiseres haar vordering uit en vordert zij, ten titel van schadevergoeding voor de geleden indirecte schade, de bijkomende veroordeling van verweerster tot betaling van het bedrag van 312.069 frank, meer de gerechtelijke rente.

De raadslieden van partijen hebben de zaak in openbare zitting uiteengezet.

De stukken en bundels werden ingezien.

Feiten en retroacta:

- Op 30 september 1994 deed zich omstreeks 10u30 in de productie-extrusie-afdelingen Hall 1 en 2 van eiseres een stroomonderbreking voor. De firma Deceuninck leed productieverlies tengevolge een spanningsdaling op de 15.000 V lijn.

Op het ogenblik van de spanningsdaling was de kabelmof in een cabine van Gaselwest defect. Een ontploffing deed zich wellicht voor in die cabine waardoor een hevige kortsluiting is ontstaan met spanningsdaling en stroomonderbreking tot gevolg (stuk 4 - bundel eiseres)

- Verweerster ontvangt van de n.v. Electrabel (electriciteitsproducent) geproduceerde energie die zij op haar beurt bedeeft aan de intercommunale V.E.M. die de elektriciteit op haar beurt bedeeft aan de eindverbruiker, in casu eiseres.

Alleen met verweerster heeft eiseres een contract, namelijk een overeenkomst voor levering van elektrische energie op hoogspanning, getekend te Brugge op 09 februari 1976.

In dit contract is onder artikel 9.3 voorzien dat er geen vergoeding verschuldigd is voor onderbrekingen van minder dan een uur.

Dat deze onderbreking minder dan een uur duurde, wordt door partijen niet betwist.

Stelling van de partijen:

Eiseres houdt staande dat verweerster gehouden is haar te vergoeden op grond van artikel 1384 lid 1 B.W. vermits deze schade werd veroorzaakt

door een gebrek van een elektriciteitscabine van verweerster, zijnde een zaak waarvan verweerster de bewaarder is.

De door eiseres geleden schade werd onmiskenbaar veroorzaakt door een ontploffing en/of een technische storing in een elektriciteitscabine van verweerster. Het causaal verband tussen beide staat vast.

Deze ontploffing en/of technische storing dient gekwalificeerd te worden als een gebrek van kwestieuze elektriciteitscabine.

Verweerster heeft als enige toezicht, leiding en controle over de elektriciteitscabines zodat zij van deze cabines de bewaarder is in de zin van artikel 1384 lid 1 B.W.

Verweerster verklaarde trouwens daarbij uitdrukkelijk dat er sprake was van een korte spanningsdaling in "onze distributiecabine Rotsestraat".

Wanneer het bestaan van een gebrekkige zaak als oorzaak voor de door eiseres geleden schade niet zou kunnen aanvaard worden en de Rechtbank met name zou oordelen dat de ontplofte, door een technische stoornis aangetaste, elektriciteitscabine niet als een gebrekkige zaak zou worden aanzien - quod non - dan dient verweerster veroordeeld te worden tot vergoeding van de door eiseres geleden schade op grond van de artikelen 1382 - 1383 B.W.

In dergelijk geval kan de aan eiseres toegebrachte schade immers uitsluitend het gevolg zijn van een fout, zij het een nalatigheid, in hoofde van verweerster, bij het exploiteren van haar elektriciteitscabine.

Verweerster meent dat eiseres, precies om de exoneratieclausule van art. 9.3 der overeenkomst met V.E.M. te om-

zeilen en waarmee zij alleen een contractuele relatie heeft, nu ten onrechte beroep doet op artikel 1382 - 1384 B.W. ten aanzien van haar.

Beoordeling:

Er moet aangenomen worden dat verweerster een uitvoeringsagent is van de contractpartij van eiseres, V.E.M., nu zij door deze belast wordt met de uitvoering van (een deel van) haar contractuele verplichting om elektriciteit te leveren.

Om elektriciteit, die zij zelf niet produceert, te kunnen bedelen aan eiseres (haar contractuele verbintenis), doet V.E.M. immers noodzakelijkerwijze een beroep op de grootdistributeur Gaselwest, met wie zij contracteert.

In het Stuwadoorsarrest van 07 december 1973, hetgeen nadien constant bevestigd werd door de meerderheid van de Rechtbanken en Hoven, stelt het Hof van Cassatie duidelijk dat "aangestelde of uitvoeringsagent die optreedt om een contractuele verbintenis van een partij uit te voeren, ten aanzien van de uitvoering van het contract tussen de (hoofd)schuldenaar (V.E.M.) en deze contractpartij (eiseres), geen derde is en buitencontractueel enkel aansprakelijk kan gesteld worden indien de hem verweten fout de schending uitmaakt, niet van een

contractueel aangegane verbintenis, doch van een iedereen opgelegde verplichting, en indien die schuld een andere dan een louter uit de gebrekkige uitvoering van het contract ontstane schade heeft veroorzaakt".

Van zodra de verbintenis, waarvan de niet-nakoming wordt ingeroepen, een contractuele oorsprong heeft, zoals in casu, namelijk het leveren van stroom zonder onderbreking, kan slechts de contractuele aansprakelijkheid betrokken zijn (Luik, 12.04.1991, J.L.M.B., 1991, 835 noot).

Immers de schade van eiseres zou bestaan in het productieverlies met de daarmee gepaard gaande kosten.

Deze schade is voor eiseres van louter contractuele aard en vindt haar ontstaan en bestaansvoorwaarden alleen maar in de wijze van uitvoering van het elektriciteitsbevoorradsingscontract. De schade is niets anders dan die die te wijten is aan een slechte uitvoering van de overeenkomst.

De geleden schade bestaat alleen in het verlies van een voordeel dat uitsluitend door het contract kon verschaft worden, namelijk het permanent geleverd krijgen van elektriciteit zonder onderbrekingen, zoals eiseres op grond van de overeenkomst met V.E.M. kon verhoppen.

In casu is de fout die aan verweerster verweten wordt louter contractueel namelijk dat er een ontploffing is geweest in een cabine van verweerster in de Rotsestraat, met als gevolg een kortsluiting en een spanningsdaling op het net.

De vordering van eiseres tegen verweerster, en gebaseerd op buitencontractuele grondslag, is ongegrond. Op contractuele basis geldt artikel 9.3.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtsprekend op tegenspraak.

Verklaart de vordering toelaatbaar doch wijst die af als ongegrond.

..."

Noot:

Zie de noot onder het arrest van het Hof van Beroep te Gent van 17 oktober 1997.

Note:

Voir la note sous l'arrêt de la cour d'appel de Gand de 17 octobre 1997.

HOF VAN BEROEP TE GENT - 25 JUNI 1998

19de Kamer

*Zetelend: dbr. Verduyssen
Advocaten: mrs. Van Eeckhout en Soete*

n.v. AGF / DE SCHELDE T / n.v. ELECTRABEL

**Aansprakelijkheid • Brand • Bewijs •
Schade aan elektriciteitsmeter en
aansluitingsdoos**

**Responsabilité • Incendie • Preuve •
Dommage au compteur électrique et à
une boîte de raccordement**

Het loutere gegeven dat volgens een gerechtsdeskundige een brand met grote zekerheid ontstaan is ten gevolge van een kortsluiting of een slecht contact ter hoogte van de elektriciteitsmeter, impliceert niet dat de brand zijn oorzaak zou vinden in het door de verdeler foutief installeren van de elektrische onderdelen van de meter, noch dat de meetinstallatie een gebrek zou vertonen.

La simple indication d'un expert judiciaire selon laquelle un incendie s'est déclaré suite à un court-circuit ou un faux contact à hauteur du compteur électrique n'implique pas que l'incendie aurait trouvé son origine dans des accessoires électriques installés de manière incorrecte par le distributeur, ou par le fait que l'installation de comptage aurait présenté une défaillance.

...

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 28 januari 1994 stelt de n.v. Union Fenix tijdig en regelmatig hoger beroep in tegen het vonnis van 23 december 1993 van de vierde kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk dat haar vordering gesteld bij dagvaarding betekend op 21 juli 1992 ontvankelijk doch ongegrond verklaart en haar veroordeelt tot de kosten van het geding.

Bij conclusie neergelegd ter griffie van het Hof op 4 december 1996 verklaart de n.v. AGF / De Schelde het geding te hernemen als rechtsopvolgster van de n.v. Union Fenix. Niets staat deze gedinghervatting in de weg.

Als verzekeraar betaalde de appellante naar aanleiding van de brand die zich op 6 juli 1991 voordeed in de woning aan de Mussekouter 39 te Waregem aan de huurders De Koker - Follens 275.333 F tot vergoeding van de inhoud van de woning. Zij acht de geïntimeerde aansprakelijk voor de brand en vordert haar veroordeling tot het terugbetalen van hetgeen zij uitkeerde, vermeerderd met compensatoire en gerechtelijke rente aan de huurders van de woning. Zij brengt haar vordering in verband met de art. 1382 tot en met 1384 B.W.

Het bewijs van de oorzaak van de

brand en van de omvang van de schade mag geleverd worden met alle middelen van recht, vermoedens inbegrepen.

De appellante is derhalve volkomen gerechtigd zich te beroepen op de gegevens van het deskundigenverslag van ir. M. Piepers, door de Procureur des Konings belast met het onderzoek nopens de oorzaak van de brand.

Deze deskundige is tot de bevinding gekomen dat de brand ontstaan is achter de teller tussen de houten wand en de muur en dat een slecht contact vuur kan gevat hebben waardoor de isolatie en de houten wand de brand hebben verspreid.

Hij situeert de oorzaak van de brand met grote zekerheid in een slecht contact of een kortsluiting in de elektrische leidingen achter de houten wand waar de teller en de aansluitdoos waren aan vastgeschroefd.

Ook wanneer men deze conclusie zonder meer bijtreedt volgt daaruit niet dat de geïntimeerde aansprakelijk is voor de brand, weze het op grond van een quasi-delicte foute of op grond van de in art. 1384 B.W. omschreven aansprakelijkheid van de bewaarder van de zaak.

De parketdeskundige heeft weliswaar vastgesteld dat "de verschillende elektrische leidingen achter de houten plaat zijn weggewerkt" maar heeft niet vastgesteld dat dit het geval was voor de kabel die de stroomtoevoer verzekert tot in de meterkast en evenmin

heeft hij, anders dan voorhouden door de appellante, besloten dat "de brand zijn oorzaak vindt in een foutief installeren van de elektrische onderdelen van de teller".

De geïntimeerde legt een advies voor van ir. W. De Keyser waarin deze aan de hand van vaststellingen in aanliggende woningen o.m. aantoonde dat de privé-zekeringkast zich boven de teller van de geïntimeerde bevond en dat de voedingskabel naar de zekeringkast zich aan de voorkant op de houten plaat bevond.

Waaruit niets blijkt dat in de woning nr. 39 anders zou zijn tewerk gegaan en niet wordt aangetoond dat de installatie van de geïntimeerde enig uitstaans heeft met het ontstaan van de brand is de vordering van de appellante ongegrond.

OM DEZE REDENEN,

het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken,

Geeft akte van de n.v. AGF / De Schelde van haar verklaring van gedinghervatting,

Ontvangt het hoger beroep doch verklaart het ongegrond.

..."

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE TURNHOUT - 25 MAART 1998

8e Kamer

Zetelend: dbr. Van Dijck

Advocaten: Mr. Beckers en Mr. Huysmans loco Schuermans

BEIRINCKX T/ c.v. IVEKA

**Schade aan elektriciteitsmeter • Brand •
Gebrek van de zaak • Bewijs**

**Dommage à un compteur électrique •
Incendie • Vice de la chose • Preuve**

Uit de feitelijke elementen blijkt dat door de deskundige geen enkele aansprakelijkheid lastens de verdeler erkend wordt. Het ontstaan van een brand ter hoogte van de hoofdschakelaar volstaat op zich niet om enige fout, noch contractueel, noch extra-contractueel, lastens de elektriciteitsmaatschappij te weerhouden.

Selon l'expert il ressort des éléments de fait qu'aucune responsabilité n'est reconnue à charge du distributeur. La survenance d'un incendie à hauteur de l'interrupteur principal ne suffit pas en elle même à retenir une faute quelconque à charge de la société d'électricité, ni contractuelle ni extra-contractuelle.

“...

Gelet op de inleidende dagvaarding betekend op 06.03.1997 inhoudende een vordering tot betaling van 720.580 BF meer de vergoedende en de gerechtelijke intresten en de kosten, ten titel van schadevergoeding wegens brand, welke zich voordeed op 14.10.1995 in de gebouwen van aanlegger;

Gelet op de besluiten en aanvullende besluiten van partijen neergelegd ter griffie dezer Rechtbank;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten bij monde van hun respectieve raadslieden ter openbare zitting van 25.02.1998;

Overwegende dat de vordering van aanlegger regelmatig werd ingesteld en ontvankelijk is;

Feitelijke voorgaanden

Op 14.10.1995 ontstond brand in een industriële varkensstal aan de private woning gelegen te Noorderwijk, Rossem 12, eigendom van aanlegger;

De elektriciteit was uitgevallen en door de dochter van aanlegger werd rook ge-

zien komende uit de stal;

Aanlegger stelt verweerster aansprakelijk voor deze brand;

Ten gronde

Aanlegger stelt zijn vordering op grond van de buiten-contractuele aansprakelijkheid nl. de artikelen 1382, 1383 en 1384.B.W.B. als tevens op contractuele basis;

Hij verwijst naar het expertiseverslag dd. 15.11.1995 van het expertisebureau Luc Van De Poel waarin het volgende staat geschreven:

“Na enige discussie desbetreffende gaan dezen (de heer Van Genechten, techniker van Electrabel en expert Mariën aangesteld door Royale Belge als verzekeraar Electrabel) ermee akkoord dat de oorzaak van de brand inderdaad dient te worden toegeschreven aan de zogenaamde teco-hoofdschakelaar”

Expert Van De Poel leidt hieruit af dat het verhaal t.o.v. Electrabel kan worden gerealiseerd;

In het verslag van de expert Van De Poel dd. 19.10.1995 staat te lezen dat de brand

mogelijk werd veroorzaakt door oververhitting; dit gegeven werd niet hernoemen in het definitief verslag van dd. 15.11.1995;

Dit zijn de enige gegevens waaruit volgens aanlegger de verantwoordelijkheid van verweerster zou blijken terwijl dienaangaande geen enkel verslag werd ondertekend door de technisch afgevaardigde van Electrabel noch door expert Mariën;

Aanlegger werd reeds ten belope van 1.034.685 BF vergoed door zijn brandverzekeraar Royale Belge op grond van een tegensprekelijke expertise welke wel werd ondertekend door de heer Mariën;

Uit deze feitelijke elementen dient besloten te worden dat door expert Mariën geen enkele aansprakelijkheid lastens Electrabel werd erkend en hij zich enkel akkoord verklaarde met de omvang van de schade, zoals deze werd uitgekeerd door de brandverzekeraar van aanlegger zelf;

Het ontstaan van de brand ter hoogte van de teco-hoofdschakelaar volstaat op zich niet om enige fout, nog contractueel, noch extra-contractueel, lastens ver-

weerster te weerhouden;

Een fout lastens verweerster wordt derhalve niet bewezen terwijl evenmin onmiddellijk deskundig onderzoek werd gevorderd;

Het verhoor van deskundige Van De Poel is thans irrelevant gelet op enerzijds de thans verstreken termijn tussén de datum der feiten en heden (2,5 jaar later) en anderzijds de summiere gegevens vervat

in het verslag van Van De Poel anderzijds;

De vordering van aanlegger is derhalve ongegrond;

OM DEZE REDENEN,

en de rechtspleging geschied zijnde in het Nederlands, conform art. 2, 34, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

DE RECHTBANK,

vonnissende op tegenspraak en in eerste aanleg, alle andersluidende en tegenstrijdige argumentaties verwerpende,

Verklaart de vordering van aanlegger ontvankelijk doch ongegrond

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL - 8 SEPTEMBER 1997

Zetelend: dbr. De Maleingreau d'Hembise

Advocaten: Mr. Bollen loco Jegers, Mr. Vandervorst en Mr. Goetry loco Dewit

c.v. IVERLEK T/ n.v. EPCI

Schade aan elektrische installaties •
Boom • Gebrek van de zaak •
Windsnelheid • Geen overmacht

Dommage aux installations électriques •
Arbre • Vice de la chose • Vitesse du
vent • Absence de force majeure

Windsnelheden van 140 km/u zijn in onze streken niet uitzonderlijk en worden niet als overmacht weerhouden.

Des vents d'une vitesse de 140 km/h ne sont pas exceptionnels dans nos régions et ne peuvent être considérés comme des cas de force majeure

Na beraad op 28 mei 1997 spreekt de Rechtbank volgend vonnis uit:

De Procedure

Gelet op:

de inleidende dagvaarding betekend op 9/3/1994 bij exploit van Mter José FARASYN, gerechtsdeurwaarder te Kraainem.

de dagvaarding in tussenkomst en vrijwaring betekend op 27/5/1994 bij exploit van Mter Luc DE CNOP, gerechtsdeurwaarder te Brussel;

Gehoord de pleidooien op 28/5/1997.

Voorwerp van de vorderingen:

De vordering strekt ertoe verweerster op hoofdeis te horen veroordelen tot het betalen aan eiseres van de som van

125.525 BEF, te vermeerderen met de verwijlrenten sedert 26.02.1990, de gerechtelijke intresten en de kosten.

De vordering in tussenkomst en vrijwaring lastens de n.v. SUN ALLIANCE strekt ertoe de n.v. SUN ALLIANCE te horen veroordelen eiseres in tussenkomst en vrijwaring te vrijwaren van iedere veroordeling die lastens haar zou worden uitgesproken, zowel in hoofdsom, intresten als kosten.

Verweerster in tussenkomst en vrijwaring vraagt de vordering in tussenkomst en vrijwaring als ongegrond af te wijzen en subsidiair het door eiseres in tussenkomst en vrijwaring gevorderd bedrag te herleiden tot 119.599 BF.

De feiten:

De voornaamste feiten zijn als volgt sa-

men te vatten.

Op 26/2/1990 zijn twee bomen omgewaaid ingevolge windstoten van ongeveer 140 km/u. Deze bomen, eigendom van verweerster, hebben schade berokkend aan elektriciteitspalen en draden van eiseres op hoofdeis.

Derde verweerster, de verzekeraar, heeft geweigerd tussen te komen en de schade te vergoeden zich beroepend op de overmacht, gezien de afwezigheid van bewijs dat de bomen met een gebrek behept waren.

Bespreking

Eiseres vordert de vergoeding van haar schade op grond van art. 1382 en vgl. BW, meer bepaald art. 1384, 1ste lid en houdt terecht voor dat de voorwaarden voor de toepassing ervan in casu aanwezig zijn.

Zij beweert terecht dat het verweerster toekomt te bewijzen - om zich aan haar aansprakelijkheid te onttrekken - dat de schade aan een vreemde oorzaak kan toegeschreven worden of aan overmacht te wijten is. In deze stelt ze eveneens terecht dat verweerster het bewijs niet brengt van de bevrijdende oorzaak en dat rukwinden van 139 km/u niet uitzonderlijk zijn in België en dus geen overmachtssituatie scheppen.

Met betrekking tot de overmacht zou verweerster in tussenkomst en vrijwaring moeten aantonen dat het geval onvoorzienbaar, onvermijdbaar en aan haar niet toerekenbaar is. Dit bewijs wordt niet voorgebracht. Zeer hevige stormwinden zijn in België helemaal niet uitzonderlijk en reeds hogere windsnelheden werden bereikt zonder als overmachtstoestanden te worden aangemerkt. Verweerster zou de omstandigheden en feiten dienen aan te tonen die in huidig geval wel een overmachtssituatie zouden geschapen hebben. Indien het wel zo is dat er geoordeeld werd dat als overmachtssituatie kan beschouwd worden het feit dat een dorp in zijn ge-

heel of een hele streek geteisterd werd en vernield zoals bv. het dorp van L'Eglise (Hof Luik 10de Kamer 31/10/1990, JT 1991, 66) blijft verweerster in gebreke te bewijzen dat de streek Epepegem zwaar geteisterd werd door de storm zoals zij beweert. De vordering in vrijwaring is dus gegrond.

De schade:

Overwegende dat eerste verweerster het gevorderd bedrag betwist hetgeen verweerster in tussenkomst en vrijwaring niet doet, zich ertoe beperkende tot het aftrekken van de vrijstelling, hetgeen niet betwist wordt door eerste verweerster.

De gevorderde bedragen komen niet als overdreven voor al lijden de facturen aan een gebrek aan helderheid. De intresten zijn verschuldigd vanaf de dagvaarding, bij gebrek aan inmorastelling.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, en op de latere wijzigingen daaraan;

Alle andere besluiten verwerpende.

Rechtsprekend na tegenspraak en in eerste aanleg;

Verklaart de hoofdvordering ontvankelijk en gegrond.

Verklaart de vordering in tussenkomst en vrijwaring ontvankelijk en zoals hierna bepaald gegrond en afgewezen voor het overige.

Veroordeelt verweerster tot de betaling aan eiseres van de som van 125.525 BEF meer de gerechtelijke intresten vanaf de dagvaarding.

Veroordeelt verweerster in tussenkomst en vrijwaring tot de betaling aan eiseres in tussenkomst en vrijwaring van de som van 119.599 BEF meer de gerechtelijke intresten vanaf het instellen van de vordering in vrijwaring.

Veroordeelt verweerster op hoofdeis tot de kosten van de hoofdvordering.

veroordeelt verweerster in tussenkomst en vrijwaring tot de kosten van deze procedure.

..."

RECHTBANK EERSTE AANLEG TE BRUSSEL – 4 DECEMBER 1997

18de Kamer

Zetelend: dbr. De Coster

Advocaten: mrs. Wierinckx, Carre, Verdeyen en Maréchal

c.v. P.B.E. T/ DELEENER

Schade aan elektriciteitsnet en openbare verlichtingsinstallaties • Boom • Gebrek van de zaak • Bewijs door eliminatie • Windsnelheid • Geen overmacht

Dommage au réseau d'électricité et d'éclairage public • Arbre • Vice de la chose • Preuve par élimination • Vitesse du vent • Absence de force majeure

1. Het afknakken van een populier, bij een krachtige windstoot van 70 km/uur, kan niet anders verklaard worden dan door het feit dat de boom zelf met een gebrek behept was, daar waar hij, in normale omstandigheden, zeker aan dergelijke windstoten had moeten kunnen weerstaan.
2. Het bewijs van gebrek van de boom kan geleverd worden door eliminatie van elke andere mogelijke oorzaak.

1. Le fait qu'un peuplier se brise sous l'effet d'un vent de 70 km/h ne peut s'expliquer que parce que l'arbre était atteint d'un vice. Normalement en effet, il aurait dû résister à un tel vent.
2. La preuve du vice de l'arbre peut être rapportée par élimination de toute autre cause possible.

1. De vordering

Overwegende dat de vordering van eiseres ertoe strekt verweerder te laten veroordelen om haar een bedrag van 105.901 Bfr. te betalen, meer vergoedende interesten vanaf 15 mei 1995 en de gerechtelijke interesten;

Dat eveneens de uitvoerbaarheid bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg noch mogelijkheid tot cantonnement, gevorderd wordt;

2. In feite-volgens de voorgelegde stukken

Overwegende dat op 17 mei 1995 te Gooik een hevige stormweer heerste, ingevolge waarvan een omgevallen kruin van een populier, eigendom van verweerder, schade toebrengt aan het net, twee verlichtingspalen en de verlichtingsarmatuur, eigendom van eiseres;

Dat deze schade op 105.901 Bfr. zou dienen begroot te worden;

Overwegende dat uit de voorgelegde stukken moet volgen dat de desbetreffende boomkruin afgeknakt werd ingevolge storm, onweder en/of windstoten;

3. In rechte

Overwegende dat reeds geoordeeld werd (Bergen, 12 december 1988, Pas., 1986, II, 948) dat wanneer een populier ten gevolge van een krachtige wind neervalt op een laagspanningsnet en het daarbij beschadigt, en het gebrek aan deze populier bewezen is, de bewaarder moet instaan voor de schade en slechts mag worden vrijgesteld van zijn aansprakelijkheid indien

het bewijs van een vreemde oorzaak – toeval, overmacht, daad van een derde of schuld van de getroffene – geleverd is;

Dat windstoten met een snelheid van 115 km/uur niet uitzonderlijk lijken, zelfs indien zij in onze streken weinig voorkomen en dus geen overmacht uitmaken (Bergen, *ibid.*);

Dat evenwel enig gebrek van een boom die omgevallen is bij een wind met een snelheid van 118 km/uur, niet kan afgeleid worden uit het feit zelf dat de boom viel (Burg. Antwerpen, 1 juni 1987, R.W., 1987-88, 440);

Dat dus de aansprakelijkheid van de bewaarder wordt vermoed aanwezig te zijn wanneer een boom ingevolge een hevige wind neervalt én hij een gebrek had dat aan de oorsprong van zijn neervallen ligt (Burg. Brussel, 14 mei 1981, De Verz., 1982, 135);

Overwegende dat ten deze door het K.M.I. werd bevestigd dat in de streek van Gooik op 17 mei 1995 windstoten van 70 km/uur bereikt werden, en dat er mogelijks nog krachtiger windstoten zouden kunnen geweest zijn, inzonderheid gezien onweersverschijnselen in de namiddag;

Dat, op basis van deze bevindingen, verweerder zich niet op overmacht kan beroepen;

Overwegende evenwel dat het aan eiseres toekomt aan te tonen dat de bewuste boom met een gebrek behept was;

Overwegende dat zij daartoe poogt te komen door elke mogelijke oorzaak, andere dan een inherent aan de boom zelf, uit te sluiten, en dat zij daar terdege in slaagt;

Overwegende dat ten deze het afknakken van de kruin van een krachtige populier, bij een windstoot die ongeveer 70 km/uur aan snelheid ontwikkelt, niet anders kan verklaard worden dan door het feit dat de boom zelf met een gebrek behept was, daar waar hij, in normale omstandigheden zeker aan dergelijke windstoten had moeten kunnen weerstaan;

Overwegende derhalve dat in voorliggend geval verweerder volledig aansprakelijk dient gesteld te worden, op grond van artikel 1384, lid 1 B.W., voor de daaruit voortvloeiende, niet betwiste, schade;

Overwegende tenslotte dat eiseres niet motiveert waarom onderhavig vonnis bij voorraad uitvoerbaar dient verklaard te worden, noch waarom verweerder niet gerechtigd zou kunnen worden desgevallend borg te stellen of te cantonneren;

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtsprekend op tegenspraak, in eerste aanleg en alle andere besluiten verwerpende;

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt verweerder om aan eiseres te betalen, het bedrag van 105.901 Bfr., meer de vergoedende interesten vanaf 17 mei 1995, en de gerechtelijke interesten;

Wijst eiseres van het meergevorderde af;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL – 9 OKTOBER 1997

25ste Kamer

Zetelend: hb. Lybeer, Pisane

Advocaten: mr. Vander Stadt en mrs. Duym loco Boonen

VLAAMS GEWEST T/ n.v. DISTRIGAS

**Gasvervoerleiding • Wettelijke erfdienst-
baarheid • Beveiligingsmaatregelen**

**Canalisations de transport de gaz •
Servitude légale • Mesures à la sécurité**

Artikel 11 van de wet van 12 april 1965 voorziet dat de inname van het openbaar domein door gasvervoerleidingen een wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut vormt, die elke daad verbiedt welke de gasvervoerinstallatie of de exploitatie ervan kan schaden. Degene die werken in de nabijheid van gasleidingen uitvoert, is niet alleen verplicht de nodige maatregelen ter beveiliging of bescherming van deze leidingen te nemen maar uiteraard ook gehouden de kosten hiervan te dragen.

L'article 11 de la loi du 12 avril 1965 prévoit que l'empiètement par des installations du transport de gaz sur le domaine public constitue une servitude légale d'utilité publique, qui interdit tout acte susceptible d'endommager les installations de transport de gaz ou son exploitation. Toute personne qui exécute des travaux à proximité de canalisations de gaz est non seulement tenu d'adopter les mesures utiles à la sécurité et à la protection de ses canalisations, mais également d'en supporter le coût.

“...

Gelet op het gedinginleidend exploit van dagvaarding dd. 16 maart 1995;

Gelet op de conclusies neergelegd door partijen en gehoord hun raadslieden in hun mondelinge uiteenzetting op de openbare zitting van 15 september 1997;

Gelet op de bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt verweerster te horen veroordelen tot het betalen aan eiser van het bedrag van 370.019 frank, te vermeerderen met de vergoedende intresten sinds 24 juli 1981, de gerechtelijke intresten en de gerechtskosten;

1. Feiten

Eiser is de rechtsopvolger van het Wegenfonds;

In het kader van de uitvoering van verhardingswerken op de Rijksweg 323

en de Rijksweg 66, omleiding van Pittem, werd de n.v. STAGRO, aannemer van de wegeniswerken, in maart 1981 door het WEGENFONDS gelast met de ambtshalve uitvoering van een beschermplaat in gewapend beton ter beveiliging van de gasleiding van verweerster;

Het Wegenfonds oordeelde dat het tot deze maatregel diende over te gaan omdat verweerster niet te gepasten tijde de nodige maatregelen had getroffen om deze bescherming van de gasleiding aan te brengen, die haar krachtens de wet was opgelegd en waarvan zij eveneens krachtens de wet de beschermingskosten moest dragen;

Verweerster had daarentegen aan het WEGENFONDS laten weten, op 3 juli en 21 november 1980, dat de kosten van het aanbrengen van de bedoelde beschermingsplaat ten laste vielen van het WEGENFONDS;

Na de uitvoering van de werken factureerde de n.v. STAGRO op 13 mei 1981 een bedrag van 370.019 frank aan het WEGENFONDS dat op 24 juli 1981

tot betaling overging;

2. In rechte

Overwegende dat eiser, die de bewijslast draagt, dient aan te tonen op basis van welke rechtsgrond zijn vordering gegrond zou dienen verklaard te worden;

Overwegende dat eiser artikel 9 inroept van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;

Dat dit artikel onder meer bepaalt dat de Staat, de provincie en de gemeente ten aanzien van de op hun openbaar domein opgerichte gasvervoerinstallaties het recht hebben de ligging of het tracé van de gasvervoerinstallaties en de desbetreffende werken te doen wijzigen, dat de aldus verrichte wijzigingen geschieden op kosten van degene die de gasvervoerinstallatie exploiteert, indien zij zijn opgelegd hetzij terwille van de openbare veiligheid, hetzij terwille van de vrijwaring van het landschapsschoon, hetzij in het belang

van een openbare dienst of van de waterlopen, kanalen en openbare wegen, hetzij wegens verandering in de toegangen tot de eigendommen gelegen langs de openbare weg, en dat in de andere gevallen de kosten ten laste komen van de Staat, de provincie of de gemeente;

Overwegende dat verweerster terecht opwerpt dat deze wettelijke bepaling, en de verplichting voor verweerster om kosten te dragen, betrekking heeft op werken waarbij de ligging of het tracé van de gasleidingen wordt gewijzigd om redenen van openbare veiligheid of vrijwaring van landschapschoon, in het belang van een openbare dienst of van de waterlopen, kanalen en openbare wegen, of wegens verandering in de toegangen tot eigendommen die langs openbare weg gelegen zijn;

Dat gezien het in casu gaat om werken die werden uitgevoerd ter beveiliging van een gasleiding, waarvan de ligging en het tracé niet werden gewijzigd, eiser noch artikel 9 van de wet van 12 april 1965, noch het aangehaalde advies van de Raad van State en arrest van het Hof van Cassatie als rechtsgrond of middel kan invoeren om de gegrondheid van de vordering aan te tonen;

Dat eiser tevergeefs inroept dat verweerster de kosten ter beveiliging van de leiding zou moeten dragen omdat het Bestuur de verplaatsing van de betrokken gasleiding had kunnen bevelen; dat immers niet blijkt dat het WEGENFONDS deze verplaatsing zou hebben bevolen en om financiële en praktische redenen werd geopteerd voor een beveiliging van de leiding (zie blz. 4 van de conclusies van eiser);

Dat eiser tevergeefs inroept dat de

kosten van deze beschermingswerken ten laste van verweerster vallen omdat op deze laatste een beveiligingsplicht rust, en dit ingevolge artikel 1382 e.v. van het Burgerlijk Wetboek, en zij ertoe gehouden is de bestemming van het openbaar domein te eerbiedigen, en dat anders oordelen een beperking zou betekenen van het beheersrecht van de Overheid op het openbaar domein, hetgeen de vigerende wetgeving juist wil vermijden;

Dat artikel 11 van bovenvermelde wet van 12 april 1965 wel voorziet dat het gebruik waartoe het openbaar of het privaat domein, dat gedeeltelijk wordt bezet, bestemd is, moet worden geëerbiedigd, maar daaraan toevoegt: "Deze bezetting brengt generlei bezitsberoving mee, maar vormt een wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut die elke daad verbiedt welke de gasvervoerinstallatie of de exploitatie ervan kan schaden.";

Dat verweerster dan ook terecht stelt dat degene die werken in de nabijheid van de gasleidingen wil of moet uitvoeren, verplicht is de nodige maatregelen ter beveiliging of bescherming van de leidingen te nemen en uiteraard de eventueel daarmee gepaard gaande kosten te dragen; dat uit geen enkele wettelijke bepaling volgt dat deze kosten ten laste zouden zijn van verweerster en niet blijkt dat deze de bestemming van het perceel, waarin de leiding zich bevond, niet zou geëerbiedigd hebben;

Dat in het kader van deze elementaire verplichting tot het nemen van de vereiste voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen, ondertussen bij Koninklijk Besluit van 21 september 1988 (Belgisch Staatsblad 8 oktober 1988) verplichtingen werden opgelegd aan bouwheren en aannemers bij het uit-

voeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen;

Dat het feit dat er ook werken werden uitgevoerd ter bescherming van de leiding tegen toekomstig verkeer echter niet met zich meebrengt dat verweerster ertoe gehouden zou zijn deze kosten te dragen;

Overwegende dat uit het voorgaande volgt dat eiser de gegrondheid van de vordering niet aantoonde en het dan ook niet meer dienstig is in te gaan op de argumentatie van verweerster betreffende eventuele rechtsverwerking;

Overwegende dat alle overige ingeroepen middelen niet ter zake dienend zijn;

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Verklaart de vordering ontvankelijk doch ongegrond;

..."

Noot:

De feiten die aanleiding gaven tot het vonnis dateerden van 1981. In het kader van de elementaire verplichting tot het nemen van de vereiste voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen werden bij KB van 21 september 1988 verplichtingen opgelegd aan bouwheren en aannemers bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen.

TRIBUNAL DE PREMIERE INSTANCE DE NIVELLES – 18 MAI 1998

12ème Chambre

Siégeant: M. Colard

Avocats: Mes Wahl, Smeyers loco Sury, George loco Wimmer en Leroux loco Jans

s.c. P.B.E. C/ DELATTE ET s.a. LES ASSURANCES POPULAIRES – HAUBRUGE
C/ DELATTE - s.a. ROYALE BELGE

**Incendie • Dommage à un câble de
télédistribution • Vice de la chose •
Preuve • Garde**

**Brand • Schade aan teledistributiekabel •
Gebrek van de zaak • Bewijs • Bewaring**

Un incendie provoqué par une auto-combustion de la paille constitue un vice de la chose. La partie lésée ne doit pas apporter la preuve du vice mais prouver qu'il n'y aurait pas eu dommage si le vice n'avait pas existé. La responsabilité appartient au gardien de la chose viciée.

Een brand veroorzaakt door een zelfontbranding van stro vormt een gebrek van de zaak. De schadelijder moet het bewijs van het gebrek niet aantonen maar bewijzen dat hij geen schade zou gehad hebben indien het gebrek niet had bestaan. De bewaarder van de gebrekkige zaak is aansprakelijk.

“...

Attendu que les parties demanderesses poursuivent à charge des défenderesses l'indemnisation des conséquences dommageables d'un accident qui s'est produit le 2.8.94, vers 18 h 45, à Chastre;

Attendu que cet incendie a fait l'objet d'une information répressive qui a été classée sans suite par l'Office de Monsieur le Procureur du Roi;

Qu'en date du 2.8.94, Madame Delatte circulait à Chastre, rue de la Chapelle au volant de son tracteur de marque International; qu'elle tractait une remorque remplie de ballots de paille qu'elle venait de charger sur un champ de Nil-Saint-Vincent;

Qu'en entendant un automobiliste circulant derrière elle klaxonner, Madame Delatte s'arrêta et constata que la paille dans la remorque était en feu;

Que l'incendie de celle-ci provoqua des dégâts à un câble de télédistribution appartenant à la s.c. Provinciale Brabançonne d'Energie ainsi qu'à l'habitation

d'Haubruge Armand assurée par la s.a. Assurances Populaires;

Attendu que Madame Nicole Delatte est assurée en RC exploitation par la s.a. Royale Belge;

Attendu qu'à juste titre, les parties demanderesses imputent l'incendie litigieux à une fermentation interne de la paille ayant provoqué un dégagement gazeux et une élévation de température ayant conduit à une auto-combustion; que celle-ci constitue indubitablement un vice de la chose entraînant la responsabilité de Madame Delatte sur pied de l'art. 1384 a1.1er du code civil; qu'en effet, il ne peut être contesté que cette auto-combustion constitue une "caractéristique anormale" de la chose c'est-à-dire le vice de celle-ci susceptible de causer à autrui un préjudice (Cass. 9.3.1989, J.T. p. 732);

Que "le juge ne peut légalement déduire du comportement d'une chose l'existence d'un vice de celle-ci engageant la responsabilité de celui qui l'a sous sa garde que s'il exclut toute autre cause que le vice." (Cass. 9.2.1989, Pas. p. 611);

que c'est bien le cas en l'espèce puisque le dossier classé sans suite ne permet d'imputer le sinistre ni à un acte malveillant d'un tiers ni à une cause étrangère autre que l'auto-combustion; que surabondamment; "l'art. 1384 a1.1er du code civil n'oblige pas la partie lésée de préciser le vice de la chose; il suffit qu'elle prouve qu'il n'y aurait pas eu dommage si un vice de la chose n'avait pas existé." (Cass. 9.5.1986, Pas. p. 1094); qu'enfin, il n'est pas contesté par les défenderesses que le convoi dans lequel s'est déclaré l'incendie était "sous la garde" de Madame Delatte; que la responsabilité de celle-ci doit dès lors être retenue conformément au prescrit de l'art. 1384 a1.1er du code civil; que pour le surplus, les montants réclamés par les parties demanderesses ne font l'objet d'aucune contestation;

PAR CES MOTIFS,

Le Tribunal statuant contradictoirement,

Joint les causes portant les n° 53.742 et 98/332/A du rôle général;

Dit les demandes recevables et fondées;

en conséquence, condamne solidairement Madame Nicole Delatte et la s.a. Royale Belge à payer:

- à la s.a. Les Assurances Populaires la somme de 112.438 francs à majorer des intérêts compensatoires depuis le 19.10.94, des intérêts judiciaires et des dépens liquidés à 24.607 francs pour les Assurances Populaires;

- à Monsieur Armand Haubruge la somme de 21.540 francs à majorer des intérêts compensatoires sur la somme de 124.220 francs depuis le 2.8.1994 jusqu'au 19.10.1994 et ensuite sur la somme de 21.540 francs depuis le 20.10.1994, des intérêts judiciaires et des dépens liquidés à 6.300 francs pour le demandeur;

- à la s.c. Provinciale Brabançonne d'Energie la somme de 23.078 francs à majorer des intérêts compensatoires depuis le 2.8.1994, des intérêts judiciaires et des dépens liquidés à 9.743 francs pour la s.c. Provinciale Brabançonne d'Energie.

..."

JUSTICE DE PAIX D'EGHEZEE - 16 FEVRIER 1998

3ème Chambre

Siégeant: M. D'Heur

Avocats: Mes Mélan et De Brakeleer

s.c. IDEG C/ J. RIGO

**Dommage au réseau d'électricité •
Incendie • Feu de paille • Responsabilité
du gardien de la chose • Vice de la chose**

**Beschadiging van het elektriciteitsnet •
Brand • Brandend stro • Verantwoorde-
lijkheid van de bewaarder (van de zaak) •
Gebrek van de zaak**

Les principes relatifs à la responsabilité du gardien de la chose trouvent à s'appliquer à l'endroit du gardien de ballots de paille dont l'incendie est à l'origine du dommage du distributeur.

Une chose est affectée d'un vice chaque fois qu'elle présente une caractéristique anormale par laquelle elle peut causer un dommage. Le vice n'est pas exclusivement une défectuosité intrinsèque, un élément permanent, inhérent à la chose et survenu en dehors de toute intervention d'un tiers. La présomption de faute qui pèse sur le gardien ne peut être renversée que s'il prouve que, non le vice de la chose, mais le dommage est dû à une cause étrangère: cas fortuit, force majeure, fait d'un tiers ou de la victime elle-même.

De principes met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de bewaarder van de zaak moeten toegepast worden op de opslagplaats van de stroballen, waar het vuur dat de schade van de verdeler veroorzaakt heeft, ontstaan is. Een zaak is behept met een gebrek telkens wanneer ze een abnormaal kenmerk vertoont dat schade kan veroorzaken. Het gebrek betekent niet uitsluitend een intrinsieke gebrekkigheid, een permanent element dat inherent is aan de zaak en zich heeft voorgedaan buiten elke tussenkomst van een derde. Het vermoeden van fout dat weegt op de bewaarder is niet omkeerbaar tenzij bewezen wordt dat niet het gebrek van de zaak doch de schade te wijten is aan een vreemde oorzaak: toeval, overmacht, daad van een derde of van het slachtoffer zelf.

"...

Attendu que l'action tend à obtenir la condamnation du défendeur à payer à la demanderesse la somme de 16.105 francs majorée des intérêts compensatoires depuis le 23 août 1994, des intérêts judiciaires et des dépens, ladite somme représentant le dommage causé le 23 août 1994 au réseau de distri-

bution d'électricité de la demanderesse, à la suite de l'incendie de l'immeuble du défendeur;

THESE DE LA DEMANDERESSE

Attendu que la demanderesse fonde tout d'abord son action sur l'article 1382 du Code Civil, au motif que, dans l'hypothèse où il s'agirait d'un incen-

die volontaire, le défendeur aurait "commis une négligence en ne prenant pas toutes les mesures utiles pour empêcher qu'une personne entre dans sa propriété";

Attendu que la demanderesse fonde également sa demande sur l'article 1384 alinéa 1er du Code Civil, invoquant le fait que le feu a pris naissan-

ce dans la paille se trouvant dans le hangar du défendeur, ladite paille étant affectée d'un vice;

THESE DU DEFENDEUR

Attendu que le défendeur conteste toute responsabilité, soutenant que l'incendie est dû à un acte volontaire d'un tiers et que partant, sa responsabilité ne peut être engagée sur pied de l'article 1382 du Code Civil;

Attendu que le défendeur soutient que:

- il n'est pas établi que l'incendie a été provoqué par l'auto-combustion de la paille entreposée dans le hangar;
- en toute hypothèse, et à supposer que la paille ait présenté une caractéristique anormale, ce qui, selon lui, n'est pas démontré, on ne peut déduire du seul comportement anormal de la chose, la preuve d'un vice au sens de l'article 1384 alinéa 1er du Code Civil;

EN FAIT

Attendu que le défendeur exploite un terrain avec hangar situé à BRANCHON, à l'angle des rues Zaman et Romaine;

Attendu qu'en juillet 1994, le défendeur a rempli le hangar de 265 ballots de paille pesant chacun environ 500 Kg;

Attendu que le 22 août 1994, le défendeur a érigé, à proximité immédiate du hangar (à ± 4 mètres), une meule de ballots de paille de la même capacité; que cette meule fut terminée le 22 août 1994 à 16h30 minutes; que le défendeur l'a recouverte d'une bâche de plastique lestée d'une centaine de pneus usagés; qu'il a regagné son domicile vers 17 heures trente minutes;

Attendu qu'un violent orage a éclaté le même jour vers 17 heures;

Attendu que la nuit du 22 au 23 août

1994, vers 4 heures 30, le défendeur a reçu un appel téléphonique d'une voisine l'informant de ce que le hangar était en feu;

Attendu qu'à la demande du Parquet, Monsieur STEVAUX, chef du laboratoire de police technique et scientifique de la Police Judiciaire, s'est rendu sur place, le 23 août 1994 à 7 heures 40, "aux fins de déterminer les circonstances dans lesquelles cet incendie s'est déclaré"; qu'il conclut en ces termes: "de l'examen des lieux, des renseignements et témoignages recueillis, il apparaît qu'un apport de feu a été nécessaire au déclenchement de cet incendie; la mise à feu par auto-combustion est à rejeter; l'heure de l'appel aux pompiers (4h44) peut également écarter l'imprudence; nous concluons donc que cet incendie a pour origine un acte volontaire."

Attendu toutefois que Monsieur STEVAUX ne donne ni précision ni explication permettant d'étayer son point de vue; que, notamment, il n'explique pas la raison pour laquelle "la mise à feu par auto-combustion est à rejeter";

Attendu au demeurant que le défendeur a déclaré n'avoir aucun soupçon quant à l'auteur éventuel des faits; que les gendarmes ont interrogé un sieur Jules HUBERT qui était en litige avec le défendeur; que le sieur HUBERT fut mis hors de cause;

Attendu que force est de constater que la cause de l'incendie est demeurée inconnue;

EN DROIT

"Attendu qu'une chose est affectée d'un défaut chaque fois qu'elle présente une caractéristique anormale par laquelle elle peut causer un dommage; si un incendie dans un entrepôt ne peut être causé que par un défaut de celui-ci, vu qu'aucune force majeure, cas fortuit, faute commise par un tiers ou par les victimes n'est démontrée, le gardien est responsable du dommage

causé." (Bruxelles, 21/10/1988, R.G.A.R.,1989, n°11.582);

Attendu qu'il ne peut être contesté que le feu a pris naissance dans la paille dont le défendeur était le gardien;

Attendu que "le vice de la chose dont le gardien de celle-ci est responsable en vertu de l'article 1384 alinéa 1er du Code Civil n'est pas exclusivement une défectuosité intrinsèque, un élément permanent, inhérent à la chose et survenu en dehors de toute intervention d'un tiers. La présomption de faute qui pèse sur le gardien ne peut être renversée que s'il prouve que, non pas le vice de la chose, mais le dommage est dû à une cause étrangère: cas fortuit, force majeure, fait d'un tiers ou de la victime elle-même." (Cassation, 13 mai 1993, Pas. 1993, I, 481);

Attendu qu'en l'espèce, la cause de l'incendie étant demeurée inconnue, il y a lieu de constater que le défendeur reste en défaut d'établir la cause étrangère;

Attendu que l'action est donc fondée dans son principe;

QUANT AU DOMMAGE

Attendu que le dommage allégué par la demanderesse n'est pas contesté;

PAR CES MOTIFS

Ecartant comme non fondées toutes conclusions plus amples ou contraires, condamnons le défendeur à payer à la demanderesse, la somme de seize mille cent cinq francs majorée des intérêts compensatoires au taux légal à compter du 23 août 1994 et des intérêts judiciaires.

(.....)

Disons le présent jugement exécutoire par provision nonobstant tout recours et sans caution.

..."

VREDEGERECHT KANTON GENK - 10 MAART 1998

Zetelend: Dbr. Gutschoven
Advocaten: Mrs. Claessens en Schildermans

b.v.b.a. IEGA T/ REIJNDERS JAN

Vertrek van de abonnee • Verplichting tot kennisgeving aan de verdeler • Gebrek aan bewijs • Betaling van het verbruik

Départ de l'abonné • Obligation d'en informer le distributeur • Absence de preuve • Paiement de la consommation

De verbruiker die de plaats verlaat waar elektriciteit ter beschikking werd gesteld en die niet bewijst dat bij de verdeler hiervan op de hoogte heeft gesteld en alzo de verdeler niet de gelegenheid geeft de meter op te nemen, is gehouden de facturen die betrekking hebben op de periode na zijn vertrek te betalen

Le consommateur qui quitte l'endroit où l'électricité a été mise à disposition et qui n'apporte pas la preuve qu'il en a informé le distributeur et donné à celui-ci l'occasion de procéder au relevé du compteur, est tenu de payer les factures relatives à la période qui suit son départ

"...

Gezien de inleidende dagvaarding van gerechtsdeurwaarder Guy GEMIS te Genk, dd. 09.01.1997, waarbij eiseres ingevolge levering van elektriciteit en gas betaling vordert van 29.978 BF als volgt samengesteld:

- factuur dd. 26.04.94:	3.084 BF
- factuur dd. 22.07.94:	9.370 BF
- factuur dd. 25.10.94:	4.667 BF
- factuur dd. 01.12.94:	12.857 BF

meer de conventionele intresten aan 8% per jaar vanaf 02.12.94, de gerechtelijke intresten en de kosten.

Gezien de conclusies van partijen en de neergelegde stukken.

Gehoord de raadslieden van partijen en hun middelen.

De bewering van verweerder eiseres telefonisch van zijn vertrek op 01.04.94 uit het appartement op de

hoogte gesteld te hebben, wordt door niets geobjectiveerd en is niet bewezen.

Verweerder heeft na 05.04.94 zijn post laten doorzenden naar zijn adres te Meeuwen-Gruitrode, Dorpsstraat 10/2. Hij moet alzo de vier facturen, waarvan thans betaling gevraagd wordt, ontvangen hebben. Verweerder heeft geen van de vier facturen geprotesteerd noch iets ondernomen om de zaak recht te zetten.

Het feit dat Interelectra op de hoogte was voor zijn adreswijziging is niet ter zake. Interelectra is een derde vreemd aan eiseres.

Vast staat dat verweerder eiseres niet de gelegenheid gegeven heeft om de meterteller op te nemen, zodat de tussen partijen bestaande overeenkomst van elektriciteitslevering is blijven doorlopen.

De eis tot betaling van de achterstalli-

ge elektriciteitsfactuur is gegrond.

Bij tegeneis vordert verweerder een schadevergoeding van 20.000 BF wegens tergend en roekeloos geding.

Gelet op de gegrondheid van de hoofdeis is de tegeneis ongegrond.

Gezien de artikelen 2, 3, 4, 30, 34, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935.

OM DEZE REDENEN

Rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg beslissende.

Verlenen verweerder akte van zijn tegeneis.

Verklaren de hoofdeis en de tegeneis ontvankelijk, de eerste gegrond, de tweede ongegrond.

..."

POLITIERECHTBANK TE ANTWERPEN - 16 NOVEMBER 1999

10de kamer

Zetelend: Dbr. Van Gelder
Advocaten: mrs. Devroe en Franssen

c.v. IMEA T / BELGISCHE STAAT (MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING)

Schade aan openbare verlichtingsinstallaties • Overeenkomst BVVO-CETS • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangeslotenen • Bijstandskosten

Dégâts aux installations d'éclairage public • Convention UPEA-CETS • Applicabilité aux non-adhérents • Frais d'assistance

Wanneer onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om de schade te becijferen, mag deze bewezen worden met alle middelen, en kan ze ook geraamd worden zoals bij vergoeding van verlet schade bij auto-ongevallen door toepassing van de indicatieve tarieven. Gezien het BVVO als beroepsvereniging van de verzekeraars akkoord ging de vaste kosten op forfaitaire wijze te ramen, dient er vanuit gegaan te worden dat dit een realistische wijze van begroting van de schade is. De in de BVVO-overeenkomst vastgelegde forfaitaire vergoeding mag daardoor geacht worden de best mogelijke schaderaming te zijn en mag zelfs worden toegepast t.a.v. partijen die niet bij de overeenkomst betrokken waren.

En l'absence de données suffisantes destinées à chiffrer les dégâts, ceux-ci peuvent être prouvés par tous les moyens et peuvent aussi être estimés comme une indemnité d'immobilisation en cas d'accident automobile, par application des tarifs indicatifs. Etant donné que l'UPEA consentit, en qualité d'association professionnelle des assureurs, à évaluer les frais fixes de manière forfaitaire, il découle que ceci constitue une façon réaliste d'estimer les dégâts. L'indemnisation forfaitaire figurant dans la convention UPEA-CETS peut dès lors être considérée comme étant la meilleure estimation possible des dégâts et peut même être appliquée à des parties non adhérentes à la convention.

"...

Gezien de stukken van het geding, gevoegd bij het dossier van de rechtspleging, meer bepaald:

- Dossier van het Vrederecht 5de kanton te Antwerpen met A.R. nr. 98A643;
- Conclusies, 2de en 3de conclusies van verwerende partij neergelegd, respectievelijk op 2.2.1999, 9.6.1999 en 15.9.1999;
- Verzoekschrift tot regeling termijnen, art. 747§2 Gerecht. Wetboek, neergelegd dd. 2.4.1999;
- Conclusies en 2de conclusies van eisende partij neergelegd respectievelijk op 7.5.1999 en 6.7.1999;

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Gelet op de beschikking dd. 11.5.1999,

overeenkomstig art. 747§2 Gerecht. Wetboek, door de Rechter dhr. De Munck;

Gehoord partijen in hun middelen en uitleg ter zitting van 19 oktober 1999; waarna de stukken van beide partijen werden neergelegd; de debatten werden gesloten en de zaak werd in beraad genomen;

De eis strekt ertoe verweerder te horen veroordelen om aan eiseres te betalen hoofdens schadevergoeding verkeersongeval, de som van 31 149 BEF, te vermeerderen met de gerechtelijke instresten en de kosten van het geding;

Partijen zijn in betwisting betreffende een aanrijding, die gebeurde op 24.7.1997, omstreeks 12.20 uur, te Zwijndrecht, op de Krijgsbaan in de richting van Kruibeke, toen de militair

Robert De Wilde bij het afzwenken naar links, ter hoogte van het kruispunt met de Kruibekesesteenweg, begon te slippen en met het door hem bestuurde voertuig Iltis, eigendom van verweerder, terecht kwam tegen een verlichtingspaal, eigendom van eiseres.

Er bestaat geen betwisting over dat de heer De Wilde aansprakelijk is voor de aanrijding, en dat verweerder eiseres dient te vergoeden. Er bestaat ook geen betwisting over de eigenlijke herstelkosten ten bedrage van 25 460 BEF. Eiseres voegt daarbij echter een forfaitair bedrag van 3 819 BEF, hetzij 15% van het factuurbedrag, als algemene kosten. Zij beroept zich daarvoor op een overeenkomst B.V.V.O.-CETS art. 16, waartoe verweerder niet toegetreden is.

De B.V.V.O. is de beroepsvereniging van de verzekeraars. Zij sloot overeenkomsten met tal overheidsinstellingen, nutsvoorzieningen, e.d., omdat deze, wegens de specifieke opdracht die zij hebben om de diensten, waarvoor zij instaan, permanent te blijven verzekeren, bij schade bijkomende kosten, zoals verplichte administratie en opvolging van de schadegevallen, dragen, waardoor zij een bijkomende schade lijden, bovenop de loutere kosten van herstel, materiaal en personeel, dat bij de herstelling zelf betrokken is. Bij schade ten nadele van een openbare dienst, een verstrekker van nutsvoorzieningen of een overheidsinstelling komt immers, precies vanwege de specifieke taak, die vervuld wordt ten behoeve van de gemeenschap, een noodzakelijke administratieve procedure op gang, en dit is het rechtstreeks gevolg van het schadegeval. Deze schade dient vergoed te worden. Wanneer onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om de schade te becijferen, mag deze bewezen worden met alle middelen, en kan ook geraamd

worden. Zulks gebeurt bij voorbeeld ook bij vergoeding van verletschade bij auto-ongevallen door toepassing van de indicatieve tarieven. De verzekeraar mag geacht worden bij het bepalen van de omvang van de schade een realistische begroting van de schade te maken. De verzekeraar heeft er immers geen belang bij een hogere schadevergoeding toe te kennen dan waarop de schadelijder gerechtigd is. Het zijn immers de verzekeraars, die als eerste geroepen zijn om de schade te vergoeden. De verzekeraar zal aldus omzichtig te werk gaan. Er dient vanuit gegaan te worden dat, wanneer deze akkoord gaat vaste onkosten op forfaitaire wijze te ramen, dit een realistische benadering is van de begroting van de schade. De rechtbank sluit zich dan ook bij dit gedeelte van de rechtspraak, dat oordeelt dat de door de verzekeraars onderhandelde en in overeenkomsten met de B.V.V.O. vastgelegde forfaitaire vergoeding mag geacht worden de best mogelijke schaderaming te zijn, en dan ook kan toegepast worden in schadegevallen,

waarbij diegene die tot vergoeding gehouden is, niet bij de overeenkomst betrokken is. De eis is gegrond.

Eiseres beperkt haar eis tot betaling van vergoedende intresten, inbegrepen in het gevorderde bedrag, tot de datum van dagvaarding, en vordert slechts de gerechtelijke intresten op het bedrag van 27 279 BEF.

Verweerder heeft door zijn weigering om tot betaling over te gaan de procedure noodzakelijk gemaakt, en dient in te staan voor de procedurekosten.

OM DEZE REDENEN
DE RECHTBANK

Rechtdoende op tegenspraak;

Alle andere en strijdige conclusies verwerpend;

Verklaart de eis toelaatbaar en gegrond

...”

(B.S. en Publ. E.G. van 01.09.1999
tot en met 31.12.1999)

WETGEVING

I. Elektriciteit

I.1. Elektriciteitsvoorziening

Nihil

I.2. Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (A.R.E.I.)

Nihil

I.3. Veiligheidswaarborgen

Besluit 1999/819/Euratom van 16 november 1999 betreffende de toetreding van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) tot het Verdrag inzake nucleaire veiligheid van 1994, PB L 318/20 (11.12.99)

I.4. Meeteenheden

Nihil

I.5. Prijzen

Nihil

I.6. Varia

Aanbeveling 1999/669 van 15 september 1999 inzake een classificatiesysteem voor vast radioactief afval, PB L 265/37 (13.10.99)

Mededeling van de Commissie van 10 november 1999

(M.B. et J.O.C.E. du 01.09.1999
au 31.12.1999)

LEGISLATION

I. Electricité

I.1. Distribution d'électricité

Nihil

I.2. Règlement général sur les Installations Electriques (R.G.I.E.)

Nihil

I.3. Garanties de sécurité

Décision 1999/819/Euratom du 16 novembre 1999 concernant l'adhésion de la Communauté européenne de l'énergie atomique (Euratom) à la convention de 1994 sur la sûreté nucléaire, JO L 318/20 (11.12.99)

I.4. Unités de mesure

Nihil

I.5. Prix

Nihil

I.6. Divers

Recommandation 1999/669 du 15 septembre 1999 relative à un système de classification des déchets radioactifs solides, JO L 265/37 (13.10.99)

Communication de la Commission, du 10 novembre

inzake de berekening van het gemiddelde communautaire aandeel voor de mate van openstelling van de elektriciteitsmarkt, als omschreven in Richtlijn 96/92/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, PB C 330/6 (18.11.99)

Besluit 1999/819/Euratom van 16 november 1999 betreffende de toetreding van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) tot het Verdrag inzake nucleaire veiligheid van 1994, PB L 318/20 (11.12.99)

Aanvragen van het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland, Oostenrijk, Nederland, Spanje, Denemarken voor een overgangsregeling op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, PB L 319/1 tot 47 (11.12.99)

Ministerieel besluit van 26 juli 1999 houdende intrekking van de MB van 25 juni 1999 betreffende de oprichting van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas en waarbij de bevoegdheid wordt opgedragen om bepaalde handelingen van administratief beheer te stellen voor rekening van deze Commissie, (BS, 9.9.99)

Wet van 11 juni 1998 houdende instemming met het Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Conferentie van het Energiehandvest, ondertekend te Brussel op 26 oktober 1995, (BS, 21.10.99)

Wet van 16 april 1998 houdende instemming met het Verdrag inzake het Energiehandvest, Bijlagen, Besluiten en Protocol betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieu-aspecten, gedaan te Lissabon op 17 december 1994, (BS, 21.10.99)

Wet van 5 juni 1998 houdende instemming met het Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval, opgemaakt te Wenen op 26 september 1986, (BS, 11.12.99)

Wet van 5 juni 1998 houdende instemming met het Verdrag inzake de verlening van bijstand in het geval van een nucleair ongeval of een calamiteit met radioactieve stoffen, opgemaakt te Wenen op 26 september 1986, (BS, 11.12.99)

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering van 3 juni 1999 tot wijziging van het KB van 10 februari 1983 houdende aanmoedigingsmaatregelen voor het rationeel energieverbruik, (BS, 17.12.99, 3e Ed.)

Ministerieel besluit van 16 december 1999 tot vaststelling van de basisprincipes betreffende de vergoeding van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, (BS, 18.12.99)

1999, relative au calcul de la part communautaire moyenne d'ouverture du marché de l'électricité, défini dans la directive 96/92 concernant les règles communes pour le marché intérieur de l'électricité, JO C 330/6 (18.11.99)

Décision 1999/819/Euratom du 16 novembre 1999 concernant l'adhésion de la Communauté européenne de l'énergie atomique (Euratom) à la convention de 1994 sur la sûreté nucléaire, JO L 318/20 (11.12.99)

Demandes de régime transitoire par le Royaume-Uni, la France, le Luxembourg, l'Allemagne, l'Autriche, les Pays-Bas, l'Espagne, le Danemark conformément à l'article 24 de la directive 96/92 concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité, JO L 319/1 à 47 (11.12.99)

Arrêté ministériel du 26 juillet 1999 portant retrait des AM du 25 juin 1999 relatif à la mise en place de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz et portant délégation du pouvoir d'accomplir certains actes de gestion administrative pour le compte de ladite Commission, (MB, 9.9.99)

Loi du 11 juin 1998 portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la Conférence de la Charte de l'Energie, signé à Bruxelles le 26 octobre 1995, (MB, 21.10.99)

Loi du 16 avril 1998 portant assentiment au Traité sur la Charte de l'Energie, les Annexes, les Décisions et le Protocole sur l'efficacité énergétique et les aspects environnementaux connexes, faits à Lisbonne le 17 décembre 1994, (MB, 21.10.99)

Loi du 5 juin 1998 portant assentiment à la Convention sur la notification rapide d'un accident nucléaire, faite à Vienne le 26 septembre 1986, (MB, 11.12.99)

Loi du 5 juin 1998 portant assentiment à la Convention sur l'assistance en cas d'accident nucléaire ou de situation d'urgence radiologique, faite à Vienne le 26 septembre 1986, (MB, 11.12.99)

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 3 juin 1999 modifiant l'AR du 10 février 1983 portant des mesures d'encouragement à l'utilisation rationnelle de l'énergie, (MB, 17.12.99, 3e Ed.)

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 déterminant les principes de base relatifs à la rémunération du président et des membres du comité de direction de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, (MB, 18.12.99)

2. Gas

2.1. Gasvervoer

Ministerieel besluit van 16 december 1999 houdende reglementering van het transport, de verkoop, de verdeling en het verbruik van aardgas, (BS 31.12.99 3e Ed.)

2.2. Gasdistributie

Ministerieel besluit van 16 december 1999 houdende reglementering van het transport, de verkoop, de verdeling en het verbruik van aardgas, (BS 31.12.99 3e Ed.)

2.3. Veiligheidswaarborgen

Nihil

2.4. Meeteenheden

Nihil

2.5. Prijzen

Ministerieel besluit van 3 december 1999 tot wijziging van het MB van 6 september 1994 houdende reglementering van de prijzen voor aardgas, (BS, 18.12.99)

Ministerieel besluit van 16 december 1999 houdende reglementering van het transport, de verkoop, de verdeling en het verbruik van aardgas, (BS, 31.12.99, 3e Ed.)

2.6. Varia

Ministerieel besluit van 26 juli 1999 houdende intrekking van de MB van 25 juni 1999 betreffende de oprichting van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas en waarbij de bevoegdheid wordt opgedragen om bepaalde handelingen van administratief beheer te stellen voor rekening van deze Commissie, (BS, 9.9.99)

Wet van 11 juni 1998 houdende instemming met het Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Conferentie van het Energiehandvest, ondertekend te Brussel op 26 oktober 1995, (BS, 21.10.99)

Wet van 16 april 1998 houdende instemming met het Verdrag inzake het Energiehandvest, Bijlagen, Besluiten en Protocol betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieu-aspecten, gedaan te Lissabon op 17 december 1994, (BS, 21.10.99)

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3

2. Gaz

2.1. Transport du gaz

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 réglementant le transport, la vente, la distribution et la consommation de gaz naturel, (MB 31.12.99 3e Ed.)

2.2. Distribution du gaz

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 réglementant le transport, la vente, la distribution et la consommation de gaz naturel, (MB 31.12.99 3e Ed.)

2.3. Garanties de sécurité

Nihil

2.4. Unités de mesure

Nihil

2.5. Prix

Arrêté ministériel du 3 décembre 1999 modifiant l'AM du 6 septembre 1994 portant réglementation des prix du gaz naturel, (MB, 18.12.99)

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 réglementant le transport, la vente, la distribution et la consommation de gaz naturel, (MB, 31.12.99, 3e Ed.)

2.6. Divers

Arrêté ministériel du 26 juillet 1999 portant retrait des AM du 25 juin 1999 relatif à la mise en place de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz et portant délégation du pouvoir d'accomplir certains actes de gestion administrative pour le compte de ladite Commission, (MB, 9.9.99)

Loi du 11 juin 1998 portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la Conférence de la Charte de l'Energie, signé à Bruxelles le 26 octobre 1995, (MB, 21.10.99)

Loi du 16 avril 1998 portant assentiment au Traité sur la Charte de l'Energie, les Annexes, les Décisions et le Protocole sur l'efficacité énergétique et les aspects environnementaux connexes, faits à Lisbonne le 17 décembre 1994, (MB, 21.10.99)

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-

juni 1999 tot wijziging van het KB van 10 februari 1983 houdende aanmoedigingsmaatregelen voor het rationeel energieverbruik, (BS, 17.12.99 3e Ed.)

Capitale du 3 juin 1999 modifiant l'AR du 10 février 1983 portant des mesures d'encouragement à l'utilisation rationnelle de l'énergie, (MB, 17.12.99 3e Ed.)

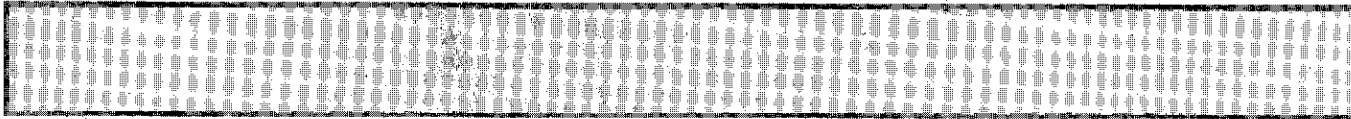
Ministerieel besluit van 16 december 1999 tot vaststelling van de basisprincipes betreffende de vergoeding van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, (BS, 18.12.99)

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 déterminant les principes de base relatifs à la rémunération du président et des membres du comité de direction de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, (MB, 18.12.99)

Ministerieel besluit van 16 december 1999 houdende reglementering van het transport, de verkoop, de verdeling en het verbruik van aardgas, (BS 31.12.99, 3e Ed.)

Arrêté ministériel du 16 décembre 1999 réglementant le transport, la vente, la distribution et la consommation de gaz naturel, (MB 31.12.99, 3e Ed.)

22

iuvis

